

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

на тему:

«СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ПРИЙОМНИМИ СІМ'ЯМИ»

Виконала: студентка р/33 групи д/ф

Спеціальності 231 Соціальна робота

Гелбутівська Тетяна Леонідівна

Керівник: к. пед. н., доц. Підвальна Ю. В.

Рецензент:

ЗМІСТ	
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ПРИЙОМНИМИ СІМ'ЯМИ	7
1.1 Прийомні сім'ї як форма соціальної опіки	7
1.2 Ролі та функції, методи та ефективні форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями	13
1.3 Соціалізація дітей в прийомних сім'ях, особливості виховання дітей у новому середовищі, проблеми адаптації, підтримка здорового розвитку та психологічного комфорту дітей, виховання громадянських якостей	19
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ПРИЙОМНИМИ СІМ'ЯМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗДОРОВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ	26
2.1 Соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей, встановлення та підтримка зв'язку з біологічними батьками, надання правової та матеріальної допомоги, організація різних форм підтримки (курсів, тренінгів, консультацій)	26
2.2 Соціальний супровід як технологія соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями	35
2.3 Соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями, індивідуальні та групові консультації, тренінги, практичні заняття, методика сімейного виховання	47
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У багатьох країнах зростає кількість дітей, які опиняються без батьківського піклування через різні причини, такі як наркоманія, алкоголізм, сімейна насильницька поведінка, бідність тощо.

Прийомна сім'я – це сім'я або особа, що не перебуває в шлюбі, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання.

Одним з найефективніших способів допомогти цим дітям є розміщення їх у прийомних сім'ях, де вони можуть отримати любов, догляд та підтримку, необхідні для їх розвитку і благополуччя. Проте, для того, щоб цей процес був успішним, необхідно проводити соціально-педагогічну роботу з самими прийомними сім'ями.

Соціально-педагогічна робота з прийомними сім'ями має на меті підтримку і допомогу цим сім'ям у вихованні та розвитку прийнятих дітей. Це може включати в себе такі аспекти, як надання консультацій, навчання навичкам виховання, психологічну підтримку, розробку плану виховання дитини та інші аспекти.

Тематику співпраці соціальних працівників з прийомними сім'ями вивчали і вивчають такі дослідники як Бевз Г.М., Толстоухова С.В., Яременко О.О., Вакулєнко О.В., Капська А.Й., Комарова Н.М., Нескучаєва О.І., Волинець Л., Кузьмінський В.О., Новак Л.

Також соціально-педагогічна робота з прийомними сім'ями включає в себе підтримку комунікації між прийомними батьками та соціальними службами, а також забезпечення належного ступеня зв'язку між прийомними батьками та біологічними батьками дітей.

Отже, тема соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями є дуже актуальною, оскільки це може бути вирішальним фактором у покращенні благополуччя та майбутнього успіху прийнятих дітей. Ця тема важлива не лише для соціальних служб та організацій, але й для всього суспільства, оскільки

залежить від нас те, як ми допомагаємо найбільш вразливим членам нашої спільноти.

Прийомні сім'ї можуть мати різні виклики та складнощі, такі як адаптація дитини до нового оточення, взаємовідносини з біологічними батьками дитини, питання виховання та освіти дитини, дотримання прав та інші проблеми. Соціально-педагогічна робота з прийомними сім'ями допомагає вирішувати ці проблеми та забезпечувати оптимальні умови для виховання дитини в прийомній сім'ї.

У світлі цього, розуміння та вивчення проблем, які виникають у прийомних сім'ях та розроблення ефективних підходів до соціально-педагогічної роботи з ними є дуже важливим завданням для нашого суспільства. В результаті цього дослідження можуть бути розроблені нові методики та практики, які допоможуть забезпечити оптимальні умови для розвитку та благополуччя прийнятих дітей.

Дослідження у цій галузі також можуть допомогти зрозуміти потреби та проблеми прийомних сімей, а також допомогти у вивченні їхнього досвіду та кращого використання цього досвіду для покращення роботи з іншими прийомними сім'ями.

Крім того, з популяризацією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями можна допомогти в боротьбі зі стигматизацією та дискримінацією дітей, які опинилися без батьківського піклування. Таким чином, соціально-педагогічна робота з прийомними сім'ями має важливу соціальну та культурну складову.

Отже, соціально-педагогічна робота з прийомними сім'ями є дуже важливою та актуальною темою дослідження. Це не лише допоможе вирішувати проблеми, які виникають у прийомних сім'ях, але й забезпечить оптимальні умови для виховання дітей в цих сім'ях, що є важливим для забезпечення їхнього благополуччя та розвитку.

Таким чином, актуальність проблеми і недостатність її вивчення зумовили вибір теми дослідження **«Соціально-педагогічна робота з прийомними сім'ями»**.

Мета дослідження – вивчити і проаналізувати соціально-педагогічну роботу з прийомними сім'ями.

Об'єкт дослідження – прийомні сім'ї як об'єкт впливу соціального працівника.

Предмет дослідження – особливості співпраці соціального працівника з прийомними сім'ями у сприянні здоровому розвитку дитини.

Відповідно до теми та мети дослідження визначено такі **завдання**:

1. Розкрити сутність поняття прийомна сім'я;
2. Вивчити роль та функції, методи та форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями;
3. Визначити особливості соціального супроводу як провідної технології соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями і її значення для здорового розвитку дитини;
4. Дослідити соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями.

На різних етапах дослідження використовувалися такі **методи**:

теоретичні — аналіз, узагальнення, систематизація, синтез;

емпіричні – анкетування, тестування, експеримент, опитування, спостереження.

Експериментальна база дослідження. Дослідження проводилось в м. Умані, Черкаської області протягом 2022-2023 навчального року в Управлінні праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Практичне значення одержаних результатів полягає в чіткому обґрунтуванні понять «прийомні сім'ї», «сироти», «неблагополучні сім'ї».

Одержані результати дослідження можуть допомогти удосконалити роботу з прийомними сім'ями шляхом визначення найбільш ефективних методів та підходів до роботи з цією категорією сімей. Наприклад, дослідження може виявити, що найбільш ефективним є індивідуальний підхід до кожної прийомної сім'ї залежно від її потреб та особливостей. Отже результати дослідження можуть бути використані для підвищення рівня свідомості та розуміння

громадськості про проблеми та потреби прийомних сімей. Наприклад, результати дослідження можуть бути використані для проведення інформаційних кампаній та заходів з метою популяризації прийомної сім'ї як альтернативної форми опіки над дітьми, які потребують підтримки та захисту.

Основні положення, висновки бакалаврської роботи можуть бути використані в науково-дослідній роботі – для подальших наукових досліджень теоретичних і практичних проблем – при викладанні курсів «Сімейне право», «Теорія соціальної роботи», «Система захисту прав дітей», а також при написанні підручників, посібників, практикумів із зазначених дисциплін.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження висвітлювалися у виступах на конференціях і семінарах різного рівня, а саме: *всеукраїнських* – Всеукраїнської науково-практичної конференція «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи» (Умань, 11 жовтня 2022 р.); Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Проблеми та перспективи соціальної роботи та психології в умовах війни» (Умань, 2 березня 2023 р.);

Матеріали дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 1 тези доповідей автора.

Структура випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 68 сторінок, основного тексту – 60 сторінок, список використаних джерел становить 50 найменувань. Робота містить 4 додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ПРИЙОМНИМИ СІМ'ЯМИ

1.1 Прийомні сім'ї як форма соціальної опіки

Прийомні сім'ї являються однією з форм соціальної опіки, яка є важливою для тисяч дітей у всьому світі. Ця форма опіки надає дітям, які не можуть жити зі своїми біологічними родинами, можливість жити у люблячій та стабільній сімейній обстановці.

Прийомна сім'я – це сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання. При цьому, діти не втрачають свого статусу сиріт чи позбавлених батьківського піклування. Утримання дітей здійснюється за рахунок місцевого бюджету [1].

Прийомна сім'я започатковувалася як форма надання оперативної державної підтримки на захист дитини та підтримки її права жити в біологічній сім'ї. Інститут прийомної сім'ї задумувався за кращими зразками міжнародного досвіду захисту дітей та на кшталт традиційної громадської підтримки, характерної для життя українця, що б надало можливість на здійснення соціальної реабілітації та захисту для кожної зі сторін [5].

Прийомні сім'ї є тимчасовим або постійним домом для дітей, які були відірвані від своїх біологічних родин через різні причини, такі як насильство, зловживання, небажання забезпечувати дітей та інші. Ці діти часто стикаються з емоційним, психологічним та фізичним травмуванням, що може негативно позначитися на їх майбутньому житті.

Прийомні сім'ї надають дітям безпечне місце для життя, де вони отримують відповідну опіку, любов та підтримку. Це дозволяє дітям повернутися до нормального життя та отримати можливість розвиватися та досягати своїх цілей. Прийомні сім'ї також допомагають дітям зберігати зв'язок зі своїми біологічними родинами та отримувати необхідну підтримку від них.

Прийомні сім'ї не є просто місцем для життя, вони є активними учасниками у процесі виховання та розвитку дитини. Прийомні батьки надають дітям можливість відчувати себе частиною родини, де їхні потреби та бажання отримують відповідну увагу. Це важливо для формування у дітей позитивного самовизначення та відчуття без повір'я.

Окрім цього, прийомні сім'ї допомагають дітям зростати в стабільній та сприйнятливій середовищі, де вони можуть отримувати підтримку та навички, необхідні для розвитку. Прийомні батьки можуть допомагати дітям засвоювати нові навички та здібності, сприяти їхньому особистому розвитку та вихованню.

Прийомні сім'ї також мають велике значення для системи соціального захисту, оскільки вони забезпечують дітям можливість отримувати адекватну опіку та допомогу. Це дозволяє уникнути інституціоналізації дітей та забезпечити їх найкращими можливостями для успішного майбутнього.

В Україні існує ряд законів та програм, спрямованих на підтримку та розвиток прийомної сім'ї як форми соціальної опіки. Наприклад, відповідно до Закону України "Про основи соціальної та правової захисту дитинства в Україні" прийомна сім'я є однією з форм опіки над дітьми, які потребують допомоги та захисту. Крім того, існують програми державної підтримки для прийомних сімей, такі як фінансова підтримка та соціальні послуги [12].

У заключенні, прийомні сім'ї є важливою формою соціальної опіки, яка забезпечує дітям можливість жити у люблячій та стабільній сімейній обстановці, отримувати необхідну підтримку та розвиватися. Прийомні сім'ї мають велике значення для дітей, які були відірвані від своїх біологічних батьків, оскільки вони надають їм можливість відчувати любов, підтримку та безпеку.

Якщо ви маєте бажання стати прийомним батьком чи матір'ю, зверніться до місцевих соціальних служб або організацій, що займаються питаннями опіки над дітьми. Вам нададуть всю необхідну інформацію, проведуть підготовку та допоможуть зареєструватися як прийомна сім'я.

Важливо зазначити, що бути прийомним батьком чи матір'ю – це велика відповідальність, яка потребує не тільки любові та бажання допомогти дитині, але

й готовності до роботи зі складними питаннями та труднощами, з якими може стикнутися дитина. Однак, якщо ви готові до цієї відповідальності, то станете не тільки прийомним батьком, але й надихаючим прикладом для дитини, яка потребує допомоги та опіки.

Отже, прийомна сім'я є важливою формою соціальної опіки, яка надає дітям можливість отримувати необхідну підтримку та розвиватися у стабільній та люблячій сімейній обстановці. Якщо ви маєте бажання допомогти дитині та стати прийомним батьком чи матір'ю, зверніться до місцевих соціальних служб або організацій, які займаються питаннями опіки над дітьми. Будьте готові до великої відповідальності, але й неабиякої нагоди допомогти дитині важкого долі [16].

Крім того, важливо зазначити, що прийомна сім'я не є заміною біологічній родині дитини, а лише її доповненням. Якщо це можливо, метою соціальних служб є повернення дитини до її біологічних батьків, якщо вони змогли вирішити проблеми, які призвели до відокремлення від дитини. Проте, якщо це неможливо, то прийомна сім'я стає основною сім'єю для дитини.

Одним з викликів для прийомних сімей є відсутність біологічного зв'язку з дитиною та її родиною. Це може вплинути на поведінку дитини та її емоційний стан. Тому, прийомні батьки повинні бути готові до роботи з цими викликами та забезпеченням підтримки та любові для дитини.

Однак, прийомні сім'ї можуть мати позитивний вплив на дітей. Дослідження показують, що діти, які виростають у прийомних сім'ях, мають кращі шанси на успішний розвиток та здоров'я, порівняно з дітьми, які перебувають у дитячих будинках чи установах.

Крім того, прийомні сім'ї можуть допомогти зберегти зв'язки між братами та сестрами, які часто роз'єднуються внаслідок відокремлення від родини. У прийомній сім'ї брати та сестри можуть жити разом та зберігати свої родинні зв'язки.

У випадках, коли прийомні сім'ї не можуть взяти дитину на постійне опікування, існує можливість стати прийомною сім'єю на часову період. Це може

стати допомогою для родин, які потребують час для вирішення проблем, або допомогти дитині під час переїзду до нової родини [21].

Щоб стати прийомною сім'єю, необхідно пройти спеціальний курс підготовки та отримати дозвіл від соціальних служб. Курс підготовки надає прийомним батькам необхідні знання та навички для догляду за дитиною з труднощами та забезпеченням її потреб.

Однією з найважливіших речей, яку повинні мати прийомні батьки, є здатність до співпраці та спілкування з батьками дитини та соціальними службами. Це допоможе забезпечити найкращу можливу опіку та підтримку для дитини.

Україна також має свою систему прийомних сімей. У більшості випадків, прийомні сім'ї укладають угоду з державними соціальними службами на підтримку та догляд за дитиною. У разі, якщо прийомні батьки не змогли забезпечити належний догляд та підтримку для дитини, державні соціальні служби можуть забрати дитину назад та знайти нову прийомну сім'ю для неї. Узагальнюючи, прийомні сім'ї є важливою формою соціальної опіки для дітей, які не можуть бути під опікою своїх біологічних батьків. Вони забезпечують дитині затишок, безпеку, підтримку та любов, яка є необхідною для її розвитку та успіху. Проте, стати прийомною сім'єю вимагає певних знань та навичок, а також здатності до співпраці та спілкування з соціальними службами та біологічними батьками. Також важливо розуміти, що прийомні сім'ї не є заміною для біологічних сімей, а є тимчасовою формою опіки, поки батьки дітей не зможуть взяти на себе відповідальність за дітей знову. У деяких випадках, якщо дитина не може повернутися до своєї біологічної сім'ї, прийомні батьки можуть вирішити усиновити дитину [23].

Проте, у багатьох країнах існують проблеми з системою прийомних сімей, такі як недостатність кваліфікованих прийомних батьків та недостатня підтримка від держави. У таких випадках, діти можуть перебувати в інтернатах або інших установах, що може завдати шкоди їх психічному та фізичному здоров'ю.

Також важливо відмітити, що прийомні сім'ї повинні бути доступні для будь-якої дитини, незалежно від її національності, расової чи етнічної приналежності, статі, віку або здоров'я. У деяких країнах, діти з інвалідністю, хронічними

хворобами, а також діти з меншими можливостями можуть мати проблеми зі знаходженням прийомної сім'ї через стереотипи та недостатню підготовку прийомних батьків.

Отже, прийомні сім'ї є важливим елементом соціальної опіки для дітей, які не можуть жити зі своїми біологічними батьками. Вони забезпечують дітям затишок, безпеку, підтримку та любов, яка є необхідною для їх розвитку та успіху. Проте, важливо мати на увазі, що прийомні сім'ї не є заміною для біологічної сім'ї, а є тимчасовим рішенням для дітей, поки їхні батьки не зможуть повернути їх до себе або не будуть знайдені інші рішення для їх опіки.

Для покращення системи прийомних сімей, важливо забезпечити належну підтримку для прийомних батьків, яка може включати фінансову допомогу, консультації та навчання. Також важливо забезпечити належну підготовку для прийомних батьків, щоб вони були готові до різних ситуацій та змогли надати дітям відповідну опіку [6].

У багатьох країнах існують законодавчі акти, які регулюють діяльність прийомних сімей та забезпечують захист прав дітей. Наприклад, у США існує "Закон про захист дітей та сімей" (Child Welfare Act), який регулює опіку над дітьми та забезпечує їхні права. У Європейському Союзі, у країнах які підписали Хартію про основні права Європейського Союзу, діти мають право на захист від будь-яких форм насильства та забезпечення правильної опіки.

У випадку, коли дитина не може бути повернута до своєї біологічної сім'ї, усиновлення може бути розглянуто як один з варіантів. Усиновлення надає дітям стійке та постійне середовище для життя, а також може забезпечити їм нову сім'ю та підтримку на протязі життя.

Усиновлення та прийомні сім'ї можуть мати значний вплив на життя дітей, які пережили складні обставини у своїй ранній дитинці. Для дітей, які не можуть бути зі своєю біологічною сім'єю, опіка прийомних батьків може забезпечити нові можливості для зростання та розвитку. Прийомні сім'ї можуть стати для дітей джерелом стабільності, любові та підтримки, яка не була доступна раніше. При

цьому, важливо забезпечити, щоб опіка відбувалась відповідно до найвищих стандартів та з максимальним захистом прав дитини [13].

Усиновлення та прийомні сім'ї можуть також мати позитивний вплив на суспільство в цілому. Підтримка дітей, які пережили складні обставини, та забезпечення їм нового середовища для зростання та розвитку може допомогти побудувати більш стійке та здорове суспільство. Крім того, прийомні батьки можуть виступати як взірцеві громадяни, які демонструють своє віддання та відповідальність у відношенні до дітей, які потребують опіки. Загалом, прийомні сім'ї є важливою формою соціальної опіки для дітей, які пережили складні обставини у своєму житті. Це може забезпечити їм нові можливості для зростання та розвитку, а також стабільне та любляче середовище, яке не було доступне раніше. При цьому, важливо забезпечити належну підтримку та захист прав дітей, які перебувають під опікою прийомних батьків, та забезпечити належну підготовку для прийомних батьків, щоб вони були готові до різних ситуацій та змогли надати дітям відповідну опіку. Як зазначалося раніше, прийомні сім'ї є важливою формою соціальної опіки для дітей. Однак, щоб забезпечити найкращі умови для зростання та розвитку дитини, необхідно забезпечити належну підготовку для прийомних батьків та забезпечити належний контроль за опікою.

У деяких країнах існують спеціальні програми підготовки для прийомних батьків. Наприклад, в США прийомні батьки повинні пройти навчання з підготовки до прийняття дитини в опіку та опрацювати різні сценарії поведінки в складних ситуаціях. Також вони повинні пройти психологічне та медичне обстеження. Після успішного проходження цих кроків, прийомні батьки можуть бути розглянуті як кандидати на прийом дитини в опіку.

Крім того, важливо забезпечити належний контроль за опікою, щоб гарантувати, що діти перебувають у безпеці та отримують належну опіку. Наприклад, в США діти, які перебувають у прийомних сім'ях, регулярно проходять медичні обстеження та зустрічі з соціальними працівниками. Також існують спеціальні організації, які забезпечують підтримку та поради для прийомних батьків [11].

Найважливішим аспектом опіки прийомних сімей є захист прав дитини. У країнах, де існують спеціальні програми підтримки прийомних сімей, зазвичай існують також закони та правила, які регулюють опіку над дітьми в прийомних сім'ях. Ці закони забезпечують права дітей на належну опіку, безпеку та захист.

1.2 Ролі та функції, методи та ефективні форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями

В сучасному світі соціальна робота з прийомними сім'ями стала однією з найважливіших сфер соціальної роботи. Прийомні сім'ї - це сімейне середовище, яке надає дітям, які залишилися без опіки батьків, можливість отримати відчуття безпеки, любові та піклування.

Роль соціального працівника в роботі з прийомними сім'ями полягає в забезпеченні збереження та підтриманні стабільності цієї форми опіки над дітьми. Основною функцією соціального працівника є забезпечення умов для розвитку дитини в прийомній сім'ї, згідно з її потребами та особливостями. Одним із методів роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є постійна комунікація та співпраця зі сім'єю. Соціальний працівник повинен забезпечити співпрацю зі сім'єю, що приймає дитину, та забезпечити підтримку сім'ї у процесі виховання дитини. Важливим аспектом є визначення потреб дитини, сприяння вирішенню їх та підтримка здорового емоційного та психологічного стану дитини [14].

Ще одним методом роботи соціального працівника є організація та проведення тренінгів та навчальних семінарів для прийомних батьків. Це можуть бути семінари з питань виховання дітей, психологічні тренінги, навчання комунікативних технік та багато іншого. Ці тренінги та семінари допомагають прийомним батькам засвоїти необхідні знання та навички для ефективного виховання дитини, розвивають їх вміння спілкуватися з дітьми, вирішувати конфлікти та діяти у складних ситуаціях.

Крім того, ефективною формою роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є проведення групових занять для дітей, які знаходяться під опікою прийомних сімей. Такі заняття можуть включати в себе спортивні заходи, художні заняття, відвідування культурних подій та багато іншого. Це допомагає дітям з прийомних сімей отримати можливість спілкуватися та дружити з іншими дітьми, розвиватися та отримувати нові знання та навички.

Окрім цього, соціальний працівник повинен забезпечувати моніторинг дитини та її розвитку в прийомній сім'ї, забезпечувати взаємодію між прийомними батьками та біологічними батьками дитини (якщо це можливо), а також забезпечувати необхідну підтримку та допомогу для розв'язання будь-яких проблем, які можуть виникнути в процесі виховання дитини [15].

Отже, робота соціального працівника з прийомними сім'ями має важливе значення для забезпечення дітям, які залишилися без опіки батьків, безпечного та здорового середовища для життя та розвитку. Методи та ефективні форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями повинні сприяти забезпеченню найвищих стандартів допомоги та опіки для дітей, які перебувають під опікою прийомних сімей. Соціальний працівник має бути готовий до співпраці з прийомними батьками, дітьми та біологічними батьками для досягнення найкращих результатів у вихованні та розвитку дитини [11].

Одним з ключових методів роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є індивідуальний підхід до кожної родини та дитини. Кожна прийомна сім'я та дитина має свої особливості та потреби, які необхідно враховувати при плануванні та проведенні роботи. Соціальний працівник повинен вести індивідуальний план роботи з кожною прийомною сім'єю, який містить в собі конкретні завдання, цілі та способи їх досягнення.

Окрім того, ефективним методом роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є проведення різноманітних тренінгів та семінарів не лише для прийомних батьків, але й для біологічних батьків. Це допомагає створити певну взаємодію та співпрацю між родинами та зменшити напруженість у

відносинах. Також, це допомагає біологічним батькам засвоїти необхідні знання та навички, щоб повернути свою дитину до родини, якщо це можливо.

Крім того, соціальний працівник має забезпечувати підтримку та допомогу прийомним батькам у складних ситуаціях, таких як поведінкові проблеми дитини, відмова від спілкування з біологічними батьками, труднощі у взаєминах з дітьми тощо. Соціальний працівник може надавати консультації, підтримку та рекомендації прийомним батькам та допомагати їм знаходити рішення для вирішення складних ситуацій [31].

Однією з ефективних форм роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є проведення групових занять. Такі заняття можуть включати в себе тренінги з питань виховання та розвитку дітей, а також можуть бути спрямовані на підтримку прийомних батьків у взаєминах з біологічними батьками. Групові заняття допомагають підтримувати спільноту прийомних батьків, створюють можливість для обміну досвідом та підтримкою один одного.

Крім того, соціальний працівник може залучати до роботи з прийомними сім'ями інших фахівців, наприклад, психологів, педагогів, лікарів тощо. Такий підхід допомагає створити команду фахівців, яка забезпечує повноцінну та комплексну роботу з прийомними сім'ями [22].

Важливою роллю соціального працівника є сприяння у формуванні позитивної самооцінки та самоідентифікації у дітей, які перебувають під опікою прийомних сімей. Вони повинні відчувати, що вони не гірші за інших дітей та що їхні можливості та таланти повинні розвиватися.

У висновку можна сказати, що робота соціального працівника з прийомними сім'ями має бути комплексною та індивідуальною. Вона повинна спрямовуватися на створення оптимальних умов для забезпечення повноцінного розвитку дітей, які перебувають під опікою прийомних сімей. Для досягнення цієї мети соціальний працівник повинен мати глибокі знання про дитячу психологію, виховання та розвиток. Він повинен бути готовий до співпраці з іншими фахівцями та бути відкритим до нових методів та підходів у роботі з прийомними сім'ями.

Окрім того, важливою роллю соціального працівника є робота з біологічними батьками дітей, які перебувають у прийомних сім'ях. Це може включати в себе консультування та підтримку у взаєминах з прийомними батьками, а також допомогу у знаходженні шляхів для відновлення контактів з дітьми.

У зв'язку з тим, що прийомні сім'ї мають свої особливості та потребують індивідуального підходу, соціальний працівник повинен мати глибокі знання про роботу з такими сім'ями, а також вміти адаптувати свою роботу до потреб та можливостей кожної з них. Важливим елементом успішної роботи з прийомними сім'ями є співпраця з усіма сторонами – з прийомними батьками, біологічними батьками, дітьми та іншими фахівцями.

Отже, робота соціального працівника з прийомними сім'ями є складною та відповідальною, але водночас дуже важливою для забезпечення повноцінного розвитку та благополуччя дітей, які перебувають під опікою прийомних сімей. Вона має бути комплексною, індивідуальною та спрямованою на підтримку розвитку різних аспектів життя дитини, таких як психологічний, соціальний, освітній, медичний та інший. Для досягнення успіху у цій роботі соціальний працівник повинен мати відповідну освіту та підвищувати свої професійні навички [50].

Для забезпечення ефективної роботи соціального працівника з прийомними сім'ями необхідно використовувати різноманітні методи та форми роботи. Серед них можна виділити такі:

1. Індивідуальні консультації з прийомними батьками та дітьми. Це може бути спрямовано на розв'язання конкретних проблем або на підтримку та мотивацію для подальшої роботи з дітьми.
2. Робота з групами прийомних батьків. Це може включати в себе зустрічі для взаємного обміну досвідом, взаємопідтримку та підтримку у складних ситуаціях.
3. Проведення тренінгів та семінарів для прийомних батьків з різних аспектів роботи з дітьми, включаючи питання виховання, навчання та розвитку.

4. Робота з біологічними батьками дітей, які перебувають у прийомних сім'ях. Це може включати в себе зустрічі для встановлення контакту, консультування та підтримку у складних взаєминах з прийомними батьками.
5. Співпраця з іншими фахівцями, такими як психологи, педагоги та лікарі, для забезпечення комплексного підходу до розвитку та виховання дітей у прийомних сім'ях.
6. Використання інноваційних технологій, таких як віртуальні платформи для зустрічей та консультацій, що дає змогу забезпечити доступність та ефективність роботи з прийомними сім'ями.

Окрім цього, важливою складовою успішної роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є врахування особливостей кожної конкретної сім'ї та дитини. Для цього необхідно проводити індивідуальну діагностику та планування роботи з кожною сім'єю на основі їх потреб та ресурсів [41].

Важливим етапом роботи соціального працівника з прийомними сім'ями є також підтримка дитини у процесі адаптації до нового оточення та побуту у прийомній сім'ї. Для цього необхідно забезпечити підтримку та психологічний комфорт як для дитини, так і для прийомних батьків.

Окрім роботи з прийомними сім'ями, соціальний працівник також повинен виконувати ряд інших функцій, таких як підготовка документів для оформлення прийомних сімей, контроль за дотриманням прав та інтересів дітей у прийомних сім'ях, співпраця з органами опіки та піклування тощо.

Отже, робота соціального працівника з прийомними сім'ями є важливою та складною завданням, яке вимагає відповідальності, професійності та емпатії. Для досягнення успіху у цій роботі необхідно використовувати різноманітні методи та форми роботи, враховувати особливості кожної конкретної сім'ї та дитини, а також забезпечувати підтримку та комфорт для дитини та прийомних батьків. Застосування інноваційних підходів та використання сучасних технологій також можуть значно полегшити та покращити роботу соціального працівника з прийомними сім'ями.

Незважаючи на складнощі, успішна робота соціального працівника з прийомними сім'ями може мати значний вплив на життя дітей, які перебувають у системі опіки та піклування. Надання дітям можливості вирости в люблячій та підтримуючій сім'ї допомагає їм отримати стабільний фундамент для подальшого життя та зменшити ризик негативних наслідків, пов'язаних зі стаціонарним перебуванням у закладах соціального захисту [43].

Отже, робота соціального працівника з прийомними сім'ями є надзвичайно важливою та відповідальною справою, яка вимагає високої професійності, емпатії та здатності працювати в умовах великої несприятливості. Застосування різноманітних методів та форм роботи, включаючи інноваційні технології, допоможе покращити ефективність та доступність роботи соціального працівника з прийомними сім'ями та забезпечити краще майбутнє для дітей, які перебувають у системі опіки та піклування.

Наступним кроком у покращенні роботи соціальних працівників з прийомними сім'ями є розвиток та використання більш досконалих систем моніторингу та оцінки ефективності їх роботи. Системи моніторингу можуть допомогти відслідковувати прогрес у взаємодії з прийомними сім'ями та дітьми, а також визначати потреби та перевіряти результати.

Також важливою є співпраця соціальних працівників з іншими фахівцями, зокрема психологами, педагогами, лікарями та іншими спеціалістами, які можуть надавати цінну допомогу при вирішенні питань, пов'язаних зі здоров'ям, освітою та розвитком дітей[44].

Крім того, соціальні працівники повинні забезпечувати взаємодію між прийомними сім'ями та біологічними батьками, коли це можливо та безпечно для дітей. Це може допомогти зберегти родинні зв'язки та покращити соціальну адаптацію дітей після повернення до біологічних родин.

У підсумку, робота соціального працівника з прийомними сім'ями є надзвичайно важливою та відповідальною справою, яка потребує професійної підготовки та досвіду. Застосування різноманітних методів та форм роботи, співпраця з іншими фахівцями та використання сучасних технологій можуть допомогти

покращити ефективність та доступність роботи соціального працівника з прийомними сім'ями та забезпечити краще майбутнє для дітей, які перебувають у системі опіки та піклування. Важливо, щоб соціальні працівники були готові до викликів та змін, що виникають у роботі з прийомними сім'ями, та постійно вдосконалювали свої навички та знання.

Крім того, владні структури мають забезпечити належні умови роботи соціальних працівників, а також забезпечити фінансову підтримку для покращення інфраструктури та умов життя дітей у системі опіки [45].

Нарешті, важливим є те, щоб усвідомлювати, що робота з прийомними сім'ями має велике значення для кожної дитини, яка перебуває в системі опіки. Прийомна сім'я може стати домом для дитини, яка не має родини або живе у небезпечних умовах, і може забезпечити дитині не тільки безпеку та матеріальні блага, а й любов та підтримку у складних життєвих ситуаціях.

Таким чином, робота соціального працівника з прийомними сім'ями є складною, але надзвичайно важливою та відповідальною справою. Використання різноманітних методів та форм роботи, співпраця з іншими фахівцями та використання сучасних технологій можуть допомогти покращити ефективність та доступність роботи соціального працівника з прийомними сім'ями та забезпечити краще майбутнє для дітей, які перебувають у системі опіки та піклування [16].

1.3 Соціалізація дітей в прийомних сім'ях, особливості виховання дітей у новому середовищі, проблеми адаптації, підтримка здорового розвитку та психологічного комфорту дітей, виховання громадянських якостей

Соціалізація дітей в прийомних сім'ях: особливості виховання дітей у новому середовищі, проблеми адаптації, підтримка здорового розвитку та психологічного комфорту дітей, виховання громадянських якостей.

Соціалізація – це процес, за яким дитина вчиться культурі, традиціям та соціальним нормам свого середовища. Для дітей, які виростають у прийомних сім'ях, соціалізація може бути складнішою, оскільки вони повинні адаптуватися до нового середовища та нової родини [20].

Проблеми адаптації є ключовими викликами для дітей у прийомних сім'ях. Діти можуть відчувати себе непевними, боятися відмови та втрати. Вони можуть також мати складнощі зі звичними ритуалами та традиціями нової родини. Прийомні батьки повинні бути чуйними до потреб дітей та забезпечити їм підтримку та допомогу у вирішенні проблем адаптації. Окрім проблем адаптації, діти у прийомних сім'ях можуть також мати складнощі зі здоров'ям розвитку та психологічного комфорту. Більшість дітей, які перебували в установах дитинства або пройшли через травматичні події, потребують додаткової підтримки у психологічному відношенні. Прийомні батьки повинні забезпечити своїм дітям здорове середовище для зростання та розвитку, включаючи доступ до медичної допомоги, якщо це необхідно.

Окрім забезпечення здорового середовища, прийомні батьки повинні також дбати про соціальний та емоційний розвиток дітей. Діти повинні мати можливість зустрічатися зі своїми ровесниками, братами та сестрами та іншими дітьми у спільноті. Прийомні батьки повинні також допомагати своїм дітям знайти своє місце у світі та розвивати свої інтереси та здібності [22].

Виховання громадянських якостей є ще одним важливим аспектом соціалізації дітей в прийомних сім'ях. Діти повинні навчитися співпрацювати з іншими, розуміти важливість спільноти та брати активну участь у житті своєї спільноти. Прийомні батьки можуть допомогти своїм дітям розвивати громадянські якості, сприяючи їх участі у волонтерських заходах та інших активностях, які сприяють позитивному впливу на їх спільноту.

Загальною метою соціалізації дітей в прийомних сім'ях є створення для дітей безпечного та здорового середовища, в якому вони можуть зростати, розвиватися та навчатися. Прийомні батьки мають забезпечити своїм дітям любов, підтримку та розуміння, щоб забезпечити успіх їхнього соціального та

емоційного розвитку. Проте, соціалізація дітей в прийомних сім'ях може бути складним завданням, і існує кілька проблем, які можуть виникнути.

Однією з головних проблем є проблема адаптації. Діти в прийомних сім'ях часто повинні адаптуватися до нового середовища, нової родини та нового розкладу. Це може бути надзвичайно важко для дітей, особливо якщо вони пережили травматичні події в минулому. Прийомні батьки повинні розуміти цю проблему та допомагати дітям пристосуватися до нових умов.

Іншою проблемою є виховання дітей з різними потребами та вимогами. Кожна дитина унікальна, тому прийомні батьки повинні розуміти потреби та вимоги кожної з них та забезпечувати їм необхідну допомогу та підтримку. Це може включати роботу з дитячими психологами, соціальними працівниками та іншими фахівцями [34].

Третьою проблемою може бути відсутність взаємодії між прийомними батьками та біологічними батьками. Для багатьох дітей важливо зберігати зв'язки з біологічними батьками та іншими членами сім'ї. Прийомні батьки повинні допомагати дітям зберігати ці зв'язки, якщо це можливо, та сприяти взаємодії з біологічними батьками та сім'єю.

У підсумку, соціалізація дітей в прийомних сім'ях є складним та важливим завданням, яке вимагає багато зусиль та ресурсів. Для успішної соціалізації дітей у новому середовищі необхідно забезпечувати їм підтримку, любов та розуміння, а також допомагати їм пристосуватися до нових умов та викликів.

Одним з важливих аспектів соціалізації дітей в прийомних сім'ях є забезпечення їхнього здорового розвитку та психологічного комфорту. Для досягнення цього мета прийомні батьки можуть використовувати різні методи, такі як створення сприятливого середовища, використання позитивної підсилювальної поведінки, викладання соціальних навичок та сприяння фізичному розвитку [38].

Крім того, важливим аспектом соціалізації дітей є виховання громадянських якостей. Прийомні батьки можуть допомогти дітям розвивати такі якості, як відповідальність, доброчесність, емпатія та солідарність. Ці якості

допоможуть дітям в майбутньому стати активними та відповідальними громадянами.

Узагальнюючи, соціалізація дітей в прийомних сім'ях є важливим процесом, який вимагає багато уваги та зусиль. Для успішної соціалізації дітей в прийомних сім'ях необхідно забезпечувати їм підтримку, допомогу та розуміння, а також допомагати їм розвивати здоровий спосіб життя, соціальні навички та громадянські якості. Прийомні батьки можуть використовувати різні методи та підходи для досягнення цих цілей, такі як створення сприятливого середовища, використання позитивної підсилювальної поведінки, викладання соціальних навичок та сприяння фізичному розвитку.

Проте, соціалізація дітей в прийомних сім'ях також може стикатися з проблемами та викликами. Однією з таких проблем є адаптація дітей до нового середовища та нових правил. Діти можуть відчувати стрес та неспокій при переході в нову сім'ю, а також можуть мати певні проблеми з поведінкою та навчанням. Прийомні батьки повинні бути готові до таких викликів та допомагати дітям пристосуватися до нового середовища [39].

Іншою проблемою може стати відношення прийомних батьків до дітей. Не всі прийомні батьки можуть мати достатній досвід та знання щодо виховання та догляду за дітьми, що може призвести до проблем у взаємодії з дітьми. Також можуть виникати конфлікти між біологічними та прийомними батьками, що може вплинути на психологічний стан дітей.

Зазначені виклики та проблеми не повинні ставати перешкодою для соціалізації дітей в прийомних сім'ях. Для їх подолання можуть бути використані різні підходи та методи, такі як консультування психологів, підтримка від громадських організацій та владних структур, а також підвищення кваліфікації прийомних батьків.

Отже, соціалізація дітей в прийомних сім'ях є важливою та складною задачею, яка потребує багато зусиль та підтримки з боку суспільства. Важливо розуміти, що кожна дитина унікальна та має свої потреби та особливості, які потребують індивідуального підходу. Прийомні батьки повинні бути готові до

викликів та вміти забезпечувати дітям те, що їм потрібно для здорового розвитку та психологічного комфорту [19].

Загальновизнаним фактом є те, що виховання дітей у прийомних сім'ях може мати позитивний вплив на їх подальше життя. Діти, які виростили у прийомних сім'ях, мають більші шанси на успіх у житті та більш стійку психіку порівняно з дітьми, які перебували в дитячих будинках. Важливо, щоб суспільство підтримувало прийомних батьків та сприяло їх інтеграції в громаду.

Окрім того, соціалізація дітей в прийомних сім'ях може бути сприятливим чинником для виховання громадянських якостей. Прийомні батьки можуть викладати дітям цінності та навчати їх різним соціальним навичкам, таким як спілкування, співпраця та взаємодія з іншими людьми. Такі навички є важливими для формування здорової та гармонійної особистості, яка буде активною та відповідальною частиною суспільства [44].

Отже, соціалізація дітей в прийомних сім'ях є важливим елементом формування майбутнього суспільства. Вона потребує уваги та підтримки з боку суспільства, а також індивідуального підходу до кожної дитини. Важливо пам'ятати, що прийомна сім'я може стати надійним та люблячим домом для дитини, яка пережила складні життєві обставини. Прийомні батьки повинні бути готові до викликів та навчитися взаємодіяти з дитиною, яка потребує особливої уваги та підтримки.

Прийомна сім'я може стати прекрасним прикладом громадянської відповідальності та допомоги формувати громадянські якості у дитини. Прийомні батьки можуть викладати дітям цінності такі як повага до інших людей, взаємодопомога, чуйність та терпимість. Такі якості не тільки допоможуть дитині стати кращою особистістю, а й зроблять суспільство більш гуманним та сприятливим для життя кожної людини.

Отже, соціалізація дітей в прийомних сім'ях – це складний та відповідальний процес, який потребує уваги та підтримки з боку суспільства. Прийомні батьки повинні бути готові до викликів та вміти забезпечувати дітям те, що їм потрібно для здорового розвитку та психологічного комфорту.

Виховання громадянських якостей в дітей в прийомних сім'ях може стати важливим фактором для формування майбутнього суспільства, яке буде сприяти розвитку та щастю кожної людини.

Важливим аспектом при соціалізації дітей в прийомних сім'ях є підтримка їх здорового розвитку та психологічного комфорту. Діти, які перебувають у прийомних сім'ях, можуть мати різні фізичні та психічні проблеми, які вимагають особливої уваги та догляду [49].

Прийомні батьки повинні мати достатні знання про здоров'я дитини та її особливості, щоб забезпечити правильний розвиток та догляд. Вони також повинні створити сприятливе середовище для розвитку дитини, забезпечуючи їй достатню кількість їжі, води та належний рівень гігієни.

Психологічний комфорт дитини в прийомній сім'ї є важливим аспектом її соціалізації. Дитина може відчувати стрес через зміну середовища та відокремлення від біологічних батьків. Прийомні батьки повинні створити сприятливі умови для адаптації дитини та допомогти їй відчувати себе частиною нової родини. Вони повинні підтримувати дитину в складних життєвих ситуаціях та вислуховувати її проблеми та потреби.

Проблеми адаптації дітей у прийомних сім'ях можуть виникати не тільки внаслідок зміни середовища, а й через негативний досвід, який дитина пережила раніше. Наприклад, дитина може бути жертвою насильства, занедбання або сексуального насильства. Такі діти можуть мати складнощі у взаєминах з дорослими та іншими дітьми.

Прийомні батьки повинні мати належні знання про психологічні наслідки таких досвідів та знати, як надавати дітям необхідну підтримку та допомогу у подоланні травми. Вони повинні розуміти, що відновлення дитини може займати багато часу та зусиль, але це дуже важливо для її подальшого розвитку та благополуччя [9].

Однією з головних задач прийомних батьків є виховання громадянських якостей у дітей. Вони повинні навчити дитину поважати інших та бути

відкритою до інших культур, націй та релігій. Також важливо вчити дітей бути відповідальними, толерантними та допомагати іншим.

Найважливішим для дітей у прийомних сім'ях є відчуття любові, турботи та підтримки. Прийомні батьки повинні надавати дітям достатню кількість уваги, присутності та підтримки, щоб допомогти їм відчувати себе любленими та важливими. Вони повинні також визнавати та поважати особисті потреби та бажання дитини та допомагати їй розвиватися у власному темпі та за своїми інтересами.

Узагальнюючи, соціалізація дітей в прийомних сім'ях є складним та важливим процесом, який вимагає особливої уваги до здорового розвитку та психологічного комфорту дитини. Прийомні батьки повинні мати достатні знання та досвід у догляді за дітьми та створювати сприятливе середовище для розвитку та адаптації дитини. Також важливо виховувати у дітей громадянські якості та надавати їм підтримку та любов, які необхідні для їх успішної адаптації та подальшого розвитку. Важливо звертати увагу на особливості кожної дитини та допомагати їй розвиватися у власному темпі та за своїми інтересами [6].

Для поліпшення процесу соціалізації дітей в прийомних сім'ях, необхідно забезпечувати прийомних батьків необхідними знаннями та навичками. Можна проводити спеціальні навчальні курси, семінари та тренінги, які допоможуть прийомним батькам набути необхідного досвіду та знань. Також можна створити програми підтримки для прийомних сімей, щоб допомогти їм забезпечувати дітям належну підтримку та догляд.

Окрім того, необхідно залучати до процесу соціалізації дітей в прийомних сім'ях інших фахівців, таких як психологи та соціальні працівники, які зможуть допомогти дітям та прийомним батькам у подоланні проблем та труднощів [17].

РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ПРИЙОМНИМИ СІМ'ЯМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗДОРОВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ

2.1 Соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей, встановлення та підтримка зв'язку з біологічними батьками, надання правової та матеріальної допомоги, організація різних форм підтримки (курсів, тренінгів, консультацій)

Прийомна сім'я – це форма піклування про дітей, які через різні обставини не можуть жити зі своїми біологічними батьками. Це складний процес, який потребує підтримки і координації з боку соціальних працівників, педагогів та інших фахівців.

Одним із важливих аспектів успішного виховання дітей у прийомній сім'ї є соціально-педагогічна підтримка. Вона включає в себе ряд заходів, які допомагають дітям адаптуватися до нового оточення та забезпечують їх потреби в різних сферах життя [10].

Один з найважливіших аспектів прийомної сім'ї – це забезпечення зв'язку з біологічними батьками дитини. Це може бути важко для багатьох родин, але це важливо для забезпечення збереження ідентичності та культурного наслідку дитини. Соціальні працівники та педагоги повинні забезпечувати зв'язок з біологічними батьками, організовувати зустрічі та сприяти встановленню здорових зв'язків між батьками та дітьми.

Прийомні сім'ї також потребують правової та матеріальної підтримки. Це може включати в себе отримання соціальних послуг, страхування, медичну підтримку та інші форми допомоги. Для забезпечення правової підтримки, соціальні працівники та педагоги повинні надавати прийомним сім'ям інформацію про їх права та обов'язки.

Організація різних форм підтримки, таких як курси, тренінги та консультації, також можуть допомогти прийомним сім'ям. Ці заходи можуть допомогти розширити знання та навички прийомних батьків з різних сфер життя, таких як психологічна підтримка, виховання дітей, організація дозвілля тощо. Такі заходи також можуть допомогти створити спільноту прийомних батьків, яка надасть можливість обмінюватися досвідом та знаннями, а також підтримувати одне одного у складних ситуаціях [38].

Соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливим елементом виховання та догляду за дітьми, які не можуть жити зі своїми біологічними батьками. Вона допомагає забезпечити дітям необхідні умови для розвитку та адаптації до нового оточення, а також підтримує біологічних батьків у збереженні зв'язку зі своїми дітьми.

Однак, необхідно зазначити, що соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є складним та багатогранним процесом, який вимагає від фахівців високого рівня професійної компетентності та емпатії. Також важливо, щоб держава та суспільство в цілому визнавали важливість та цінність прийомних сімей, надавали їм належну підтримку та захист їх прав.

Отже, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливою складовою виховання та догляду за дітьми, які потребують захисту та підтримки. Необхідно забезпечити доступ до правової та матеріальної допомоги, забезпечувати зв'язок з біологічними батьками та організовувати різні форми підтримки для прийомних сімей, такі як курси, тренінги та консультації. Такі заходи можуть допомогти прийомним батькам зберегти міцний зв'язок зі своїми дітьми та створити сприятливе оточення для їх розвитку та адаптації до нового середовища [34].

Загалом, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливою не лише для дітей, але і для всього суспільства, оскільки вона допомагає забезпечити дітям, які потребують особливої уваги та захисту, належні умови для зростання та розвитку. Тому важливо забезпечити належну підтримку прийомним сім'ям та підвищувати обізнаність громадськості щодо цінності та

важливості прийомної сім'ї як форми опіки та догляду за дітьми, які потребують особливої уваги.

Соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливим елементом соціальної політики, спрямованої на захист та допомогу дітям, які потребують особливої уваги. Вона має на меті забезпечення прав дитини на належні умови для зростання та розвитку у родинному середовищі, а також забезпечення підтримки та захисту прийомних сімей [47].

Для досягнення цієї мети необхідно сприяти встановленню та підтримці зв'язку між прийомними та біологічними батьками, забезпечити матеріальну та правову допомогу прийомним сім'ям, а також організувати різноманітні форми підтримки у вигляді курсів, тренінгів та консультацій.

Залучення до цього процесу громадськості, науковців та практиків допоможе покращити якість соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей та забезпечити максимальну користь для дітей, які потребують особливої уваги. Важливо зрозуміти, що кожна дитина має право на найкращі умови для зростання та розвитку, а прийомна сім'я може стати надійним опікуном та допомогти дитині знайти своє місце у світі.

Однак, для того, щоб соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей була ефективною, необхідно мати достатню кількість кваліфікованих фахівців у галузі соціальної роботи, педагогіки та психології. Вони повинні мати знання та досвід в роботі з дітьми, які потребують особливої уваги, а також знання законодавства, що регулює відносини у сфері дитячого захисту.

Також важливим є створення механізмів контролю та моніторингу якості соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей, зокрема, створення незалежних органів, які здійснюватимуть контроль за дотриманням прав дітей та якості роботи соціальних служб [46].

Наступним важливим кроком є залучення до цього процесу громадськості, зокрема, різноманітних неприбуткових організацій, які можуть сприяти підтримці прийомних сімей та забезпеченню їм необхідних ресурсів. Також важливо проводити інформаційну роботу серед населення з метою формування

позитивного ставлення до прийомних сімей та відповідального ставлення до питань дитячого захисту.

Отже, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливим інструментом дитячого захисту, який має на меті забезпечити права та інтереси дітей, які потребують особливої уваги. Для ефективної роботи у цьому напрямку необхідно мати кваліфікованих фахівців, створити механізми контролю та моніторингу якості роботи соціальних служб, залучити до цього процесу громадськість та проводити інформаційну роботу з метою формування позитивного ставлення до прийомних сімей та дитячого захисту загалом. Необхідно також забезпечувати прийомні сім'ї правовою та матеріальною допомогою, організовувати різноманітні форми підтримки, такі як курси, тренінги та консультації [42].

Важливо зазначити, що соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей має стати не лише підтримкою дитини, але й підтримкою всієї родини. Прийомні батьки часто стикаються з труднощами, які виникають через неповний або відсутній контакт з біологічними батьками дитини. Тому важливо забезпечувати можливість для зв'язку з біологічними батьками, якщо це не шкодить інтересам дитини.

У цьому контексті важливим є розроблення ефективної системи управління процесом встановлення та підтримки зв'язку з біологічними батьками. Це може включати в себе розробку спеціальних програм, які сприятимуть збереженню зв'язку дитини з біологічними батьками відповідно до інтересів дитини [39].

Загалом, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей має стати важливою складовою державної політики з питань дитячого захисту. Необхідно надавати прийомним сім'ям всі необхідні ресурси та підтримку, щоб забезпечити дітям, які потребують особливої уваги, можливість жити в благополучному та здоровому середовищі, отримувати належну освіту та розвиватися в повноцінні індивіди. Для досягнення цих цілей важливо сприяти встановленню позитивних взаємин між біологічними та прийомними батьками та забезпечувати дітям

можливість зберігати зв'язок зі своїми біологічними батьками відповідно до їхніх потреб і бажань.

Окрім того, важливо забезпечувати доступ прийомних батьків до різноманітних форм підтримки, які можуть бути корисні у вихованні дітей. Наприклад, можна організовувати тренінги з питань виховання, психологічної підтримки та інших аспектів, які допоможуть прийомним батькам краще зрозуміти та відповідно реагувати на потреби та проблеми дітей [44].

Підсумовуючи, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей має стати важливим елементом державної політики з питань дитячого захисту. Вона має забезпечувати прийомним сім'ям правову та матеріальну допомогу, організовувати різноманітні форми підтримки та сприяти встановленню та підтримці зв'язку з біологічними батьками дитини. Це допоможе забезпечити дітям, які потребують особливої уваги, можливість отримувати належну освіту, розвиватися та жити в благополучному та здоровому середовищі.

Зокрема, уряд може забезпечити прийомним сім'ям фінансову підтримку на покриття витрат на утримання дитини, які часто виявляються вищими, ніж у біологічних сім'ях. Також можуть бути надані правові консультації та юридична допомога щодо усиновлення та оформлення документів. Для підвищення кваліфікації прийомних батьків можуть бути організовані спеціальні курси та тренінги з питань виховання дітей, спілкування з біологічними батьками та інших аспектів, пов'язаних з прийомним вихованням [16].

Крім того, важливо підтримувати зв'язок дитини з її біологічними батьками, якщо це є бажанням та в інтересах дитини. Це можна зробити через організацію зустрічей та спілкування за згодою прийомних та біологічних батьків. Такі зустрічі можуть бути корисні для підтримання зв'язку дитини зі своїм минулим та сприяти розвитку її самосвідомості.

Нарешті, важливим аспектом соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей є встановлення позитивного відношення до прийомного виховання в суспільстві. Це може бути досягнуто через залучення громадськості до підтримки прийомних сімей, збільшення свідомості щодо проблем дітей, які

потребують особливої уваги та забезпечення їхньої правової та матеріальної підтримки.

Соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливим елементом для забезпечення благополучного розвитку дитини, яка перебуває в такій сім'ї. Вона повинна бути індивідуальною та забезпечувати всі аспекти добробуту дитини: фізичний, психологічний, соціальний, освітній та культурний. Успіх прийомного виховання залежить від відповідального підходу прийомних батьків, їхньої мотивації та здатності забезпечити необхідні умови для розвитку дитини [48].

Організація соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей включає в себе широкий спектр дій, які можуть забезпечити надання правової та матеріальної допомоги, забезпечення доступу до курсів, тренінгів та консультацій, організацію зустрічей з біологічними батьками та підтримку у встановленні та підтримці зв'язку з ними. Такий підхід допомагає не лише забезпечити благополучний розвиток дитини, а й підвищити рівень підтримки прийомного виховання в суспільстві в цілому.

Отже, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей є важливим інструментом для забезпечення добробуту та розвитку дітей, які перебувають в прийомному вихованні. Вона має бути комплексною та індивідуальною, забезпечуючи необхідні умови для розвитку дитини та її повноцінної інтеграції в суспільство. Такий підхід допоможе підвищити рівень підтримки прийомного виховання в суспільстві та забезпечити успіх цієї форми опіки та опіку над дітьми.

Організація соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей може включати в себе різні форми допомоги та підтримки. Однією з них є надання правової допомоги, зокрема щодо здійснення прав батьків та прийомних батьків, процедур прийняття дитини на виховання, належного утримання та догляду за нею. Важливим елементом є забезпечення доступу прийомних сімей до всіх необхідних правових документів та інформації.

Іншою важливою формою підтримки є матеріальна допомога, яка може забезпечувати фінансування на утримання дитини, її освіти та здоров'я. Це можуть бути допомога на оплату житла та комунальних послуг, харчування, медичне обслуговування, розвиток та освіти дитини [46].

Прийомні батьки також можуть отримувати підтримку у встановленні та підтримці зв'язку з біологічними батьками дитини. Це може включати в себе зустрічі, консультації, допомогу в складанні договорів щодо умов візитів та спілкування з біологічними батьками.

Організація курсів, тренінгів та консультацій для прийомних батьків є важливою формою підтримки, оскільки допомагає їм здійснювати ефективну виховну діяльність, забезпечувати правильний розвиток дитини та вирішувати складні сімейні ситуації [31].

Забезпечення індивідуальної підтримки є особливо важливим для прийомних сімей. Консультування психологів, соціальних працівників та інших фахівців може допомогти прийомним батькам здолати складні ситуації та емоційний стрес, зокрема пов'язаний з прийняттям дитини на виховання, взаємодією з біологічними батьками, вихованням та розвитком дитини.

Крім того, важливою формою підтримки є організація зустрічей та обміну досвідом між прийомними батьками. Такі заходи допомагають у побудові підтримуючої спільноти, обміні досвідом та знаннями, підтримці та мотивації для подальшої роботи.

Усі ці форми підтримки мають за мету створення оптимальних умов для розвитку та виховання дитини в прийомній сім'ї, забезпечення належного її догляду та утримання, а також збереження зв'язків з біологічними батьками. Прийомні батьки повинні мати можливість отримати всю необхідну допомогу та підтримку для успішного виконання своєї важливої місії – надати дитині нову родину та шанс на щасливе та повноцінне життя.

Узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновок, що соціально-педагогічна підтримка є важливим чинником у створенні оптимальних умов для розвитку та виховання дитини в прийомній сім'ї. Вона має багато аспектів,

включаючи психологічну, соціальну, правову та матеріальну допомогу, організацію різних форм підтримки та забезпечення комунікації з біологічними батьками [23].

Однак, слід зазначити, що соціально-педагогічна підтримка має бути індивідуальною та адаптованою до потреб та особливостей кожної прийомної сім'ї та їхньої дитини. Крім того, важливою складовою успіху є належна співпраця між всіма учасниками процесу, включаючи прийомних батьків, біологічних батьків, дітей та фахівців.

Отже, розвиток соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей є важливим завданням для покращення долі дітей, які потребують альтернативного виховання. Забезпечення підтримки прийомних сімей може допомогти забезпечити належний розвиток та благополуччя дітей, які перебувають у прийомних сім'ях, а також зберегти зв'язки з біологічними батьками та сприяти їхньому поверненню до родинного оточення.

Крім того, розвиток соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей може допомогти зменшити кількість дітей, які перебувають у дитячих будинках та інших установах. Насправді, діти, які живуть у прийомних сім'ях, мають кращі можливості для розвитку та формування особистості, ніж ті, які перебувають у закладах соціального захисту [49].

Однак, важливо зазначити, що соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей не є єдиним рішенням для проблеми дитячої безпритульності та відсутності родинного оточення. Необхідно здійснювати широку роботу з попередження та усунення причин, які приводять до занепаду родинних взаємин, та сприяти відновленню зв'язків у сім'ях, які переживають кризові ситуації.

Крім того, необхідно пам'ятати, що прийомна сім'я не є ідеальним варіантом виховання для кожної дитини. В деяких випадках може бути кращим рішенням забезпечення розвитку дитини в родинному оточенні за допомогою належної соціально-педагогічної підтримки, ніж її переведення до прийомної сім'ї.

Отже, соціально-педагогічна підтримка є важливим елементом системи опіки та виховання дітей, які потребують альтернативного виховання. Розвиток такої підтримки може допомогти забезпечити кращі умови для життя та розвитку дітей у прийомних сім'ях, а також сприяти збереженню родинних зв'язків та відновленню сімейних взаємин. Однак, важливо розуміти, що це не єдиний варіант вирішення проблем дитячої безпритульності та розлучення дітей з їх біологічними родинами. Необхідно здійснювати комплексну роботу, яка включає в себе не лише соціально-педагогічну підтримку прийомних сімей, а й роботу з біологічними родинами та попередження причин, що призводять до розриву родинних зв'язків [16].

Прийомна сім'я має бути не тільки місцем проживання дитини, але й місцем, де вона зможе отримувати любов та повноцінну підтримку в розвитку. Тому, соціально-педагогічна підтримка має бути спрямована на створення комфортних умов для дитини та прийомної сім'ї, а також на підтримку взаємодії з біологічною родиною та іншими установами.

Надання правової та матеріальної допомоги прийомним сім'ям є однією з важливих складових соціально-педагогічної підтримки. Прийомні батьки мають право на отримання матеріальної допомоги, а також на правову підтримку у вирішенні питань, пов'язаних з вихованням та розвитком дитини.

Організація різних форм підтримки, таких як курси, тренінги, консультації, допомагає підвищити кваліфікацію прийомних батьків та забезпечити їм необхідні знання та навички для ефективного виховання дітей. Крім того, ці заходи можуть допомогти прийомним батькам побороти соціальну ізоляцію та знайти підтримку у спілкуванні з іншими прийомними батьками, які переживають подібні ситуації [48].

Окрім соціально-педагогічної підтримки прийомних сімей, важливим аспектом є встановлення та підтримка зв'язку з біологічними батьками. Це дає можливість дитині зберегти зв'язок зі своєю родиною та сприяє здійсненню процесу реінтеграції в сім'ю. При цьому, важливо враховувати інтереси дитини та забезпечувати безпеку для неї та прийомної сім'ї.

Разом із тим, слід пам'ятати про причини, які привели до розлучення дитини з біологічною родиною, та вживати заходів для їх усунення. Наприклад, проводити соціальну та психологічну роботу з біологічними батьками, забезпечувати їм необхідну підтримку та допомогу в складних життєвих ситуаціях.

Отже, соціально-педагогічна підтримка прийомних сімей, встановлення та підтримка зв'язку з біологічними батьками, надання правової та матеріальної допомоги, організація різних форм підтримки є важливими складовими в роботі з дітьми, які опинилися у складних життєвих ситуаціях. Реалізація цих заходів дозволяє забезпечити дітям достойні умови життя та допомогти їм знайти своє місце в суспільстві [39].

2.2 Соціальний супровід як технологія соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями

Прийомна сім'я – це форма соціального захисту дітей, які за різних обставин залишили свої біологічні родини. Важливо, щоб ці діти отримували необхідну турботу та увагу від прийомних батьків та оточуючого середовища. Однак, не менш важливою є роль соціальних педагогів та соціальних працівників, які забезпечують соціальний супровід для прийомних сімей [40].

Соціальний супровід – це система послуг, яку забезпечують соціальні працівники та соціальні педагоги з метою підтримки розвитку прийомних сімей. Головна мета соціального супроводу – це забезпечити фізичний, психологічний та соціальний комфорт для дітей та прийомних батьків.

Одним з головних завдань соціальних працівників та соціальних педагогів є допомога у вирішенні проблем, які виникають у прийомних сім'ях. Такі проблеми можуть бути пов'язані з адаптацією дитини до нового оточуючого середовища, вихованням, навчанням, здоров'ям та іншими.

Для того, щоб забезпечити якісний соціальний супровід, соціальні працівники та соціальні педагоги використовують різні методи та технології. Серед них можна виділити такі:

1. Консультування – соціальні працівники та соціальні педагоги надають прийомним батькам консультації з різних питань, пов'язаних з вихованням та доглядом за дитиною. Вони допомагають розібратися в складних ситуаціях та забезпечити дітям необхідну підтримку.
2. Навчання – соціальні працівники та соціальні педагоги організують навчальні заняття для прийомних батьків та дітей. Наприклад, це може бути навчання правилам безпеки, розвиток навичок спілкування та інших навичок, необхідних для успішного функціонування в сім'ї та суспільстві.
3. Психологічна підтримка – соціальні працівники та соціальні педагоги надають прийомним батькам та дітям психологічну підтримку в складних життєвих ситуаціях. Вони допомагають забезпечити емоційну стабільність та розвиток позитивних стосунків у сім'ї.
4. Моніторинг – соціальні працівники та соціальні педагоги здійснюють постійний моніторинг за розвитком дітей та станом прийомної сім'ї. Вони допомагають вчасно виявляти та вирішувати проблеми, які можуть виникати у сім'ї, та забезпечують необхідну допомогу.
5. Соціальна інтеграція – соціальні працівники та соціальні педагоги допомагають дітям та прийомним батькам забезпечити соціальну інтеграцію у суспільстві. Вони допомагають забезпечити доступ до освіти, медичної допомоги та інших послуг, необхідних для повноцінного життя.

Важливо, щоб соціальний супровід був індивідуальним та персоналізованим для кожної прийомної сім'ї. Кожна сім'я має свої особливості та потреби, тому соціальні працівники та соціальні педагоги повинні працювати з кожною сім'єю індивідуально, враховуючи її потреби та можливості [43].

Також важливо, щоб соціальний супровід був постійним та систематичним. Прийомні сім'ї потребують постійної підтримки та допомоги,

тому соціальні працівники та соціальні педагоги повинні забезпечувати постійний контакт та співпрацю з прийомними сім'ями.

Одним з основних завдань соціального супроводу є забезпечення успішного розвитку та інтеграції дитини в сім'ю та суспільство. Соціальні працівники та соціальні педагоги допомагають прийомним батькам виховувати дитину в атмосфері любові, поваги та розуміння. Вони також допомагають дитині вирішувати особисті проблеми та пристосовуватися до нового середовища.

Отже, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями. Він забезпечує підтримку та допомогу прийомним батькам та дітям у складних життєвих ситуаціях, допомагає забезпечити успішний розвиток та інтеграцію дитини в сім'ю та суспільство. Соціальний супровід повинен бути індивідуальним та персоналізованим для кожної прийомної сім'ї та постійним та систематичним для забезпечення успішної підтримки прийомних сімей. Однак, важливо пам'ятати, що соціальний супровід не є єдиним фактором, що визначає успішність роботи з прийомними сім'ями[15].

Успішність роботи з прийомними сім'ями залежить від багатьох чинників, зокрема, від підготовки та навчання прийомних батьків, від підтримки з боку біологічних батьків та системи охорони дитинства, від культурного та соціального середовища, в якому функціонують прийомні сім'ї, та інших чинників. Тому соціальний супровід повинен бути частиною комплексної програми роботи з прийомними сім'ями.

Для підвищення ефективності соціального супроводу важливо забезпечувати постійну професійну підготовку соціальних працівників та соціальних педагогів, розвивати нові методики та підходи до роботи з прийомними сім'ями, забезпечувати доступ до необхідних ресурсів та інструментів. Також важливо забезпечувати співпрацю та координацію між різними організаціями та інституціями, що займаються роботою з прийомними сім'ями [31].

Отже, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує підтримку та допомогу прийомним батькам та дітям у складних життєвих ситуаціях, допомагає забезпечити успішний розвиток та інтеграцію дитини в сім'ю та суспільство. Важливо, щоб соціальний супровід був індивідуальним та адаптованим до потреб конкретної прийомної сім'ї, а також щоб він був частиною комплексної програми роботи з прийомними сім'ями. Для забезпечення ефективності соціального супроводу важливо забезпечувати постійну професійну підготовку та розвиток методик та підходів до роботи з прийомними сім'ями.

Окрім того, важливо забезпечувати співпрацю між різними організаціями та інституціями, що займаються роботою з прийомними сім'ями, такими як органи опіки та піклування, служби соціального захисту населення, школи та інші установи. Це допоможе забезпечити комплексний підхід до роботи з прийомними сім'ями та зменшити ризик виникнення конфліктних ситуацій.

Насамперед, важливо пам'ятати, що прийомні сім'ї є важливим елементом соціальної захисту дітей та мають важливу роль у забезпеченні благополучного життя та розвитку дітей. Соціальний супровід є ключовою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує підтримку та допомогу прийомним батькам та дітям у складних життєвих ситуаціях. Однак, успішність роботи з прийомними сім'ями залежить від багатьох чинників, тому важливо забезпечувати комплексний підхід до роботи з прийомними сім'ями та постійну професійну підготовку та розвиток методик та підходів до роботи з прийомними сім'ями [38].

Отже, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує їм підтримку та допомогу у складних життєвих ситуаціях. Він є ключовим елементом успішного розвитку та адаптації прийомної сім'ї до нових умов та викликів.

Процес соціального супроводу повинен бути комплексним та індивідуальним для кожної прийомної сім'ї, забезпечуючи підтримку та

допомогу на кожному етапі їхнього життя разом з дітьми. Важливо розробляти індивідуальні плани роботи з кожною прийомною сім'єю та враховувати їхні потреби та особливості.

Професійна підготовка соціальних працівників та педагогів, які працюють з прийомними сім'ями, є необхідною для забезпечення ефективного соціального супроводу. Соціальні працівники та педагоги повинні мати достатні знання та навички для підтримки прийомних сімей та дітей у вирішенні різних проблемних ситуацій, таких як поведінкові труднощі, емоційні проблеми, проблеми зі здоров'ям та освітою.

Співпраця між різними організаціями та інституціями, які займаються роботою з прийомними сім'ями, також є важливою для забезпечення комплексного підходу до роботи з прийомними сім'ями та зменшення ризиків виникнення конфліктних ситуацій. Співпраця між органами опіки та піклування, службами соціального захисту, органами освіти та охорони здоров'я, а також іншими зацікавленими сторонами може допомогти забезпечити комплексний підхід до підтримки та допомоги прийомним сім'ям та дітям [17].

Крім того, соціальний супровід може бути ефективним інструментом для запобігання виникнення проблемних ситуацій у прийомних сім'ях та забезпечення їхнього стабільного розвитку. Це може бути досягнуто шляхом регулярного відстеження розвитку дитини та прийомної сім'ї, надання рекомендацій та порад щодо виховання та догляду за дітьми, а також встановлення контакту з іншими родинами, які також виховують дітей у прийомних сім'ях.

Узагальнюючи, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує підтримку та допомогу у складних життєвих ситуаціях. Це комплексний та індивідуальний процес, який потребує професійної підготовки та співпраці між різними організаціями та інституціями. Ефективний соціальний супровід може допомогти забезпечити стабільний розвиток та адаптацію прийомних сімей та

дітей до нових умов та викликів, а також запобігти виникненню проблемних ситуацій у майбутньому [48].

Отже, основними завданнями соціального супроводу є забезпечення підтримки та допомоги прийомним сім'ям та дітям у складних життєвих ситуаціях, підтримка їхнього фізичного та психологічного здоров'я та розвитку, запобігання виникненню проблемних ситуацій та забезпечення стабільного розвитку прийомної сім'ї та дітей у ній.

Основні принципи соціального супроводу прийомних сімей та дітей полягають у визнанні їхнього права на гідне життя та доступ до всіх необхідних ресурсів, індивідуалізації підходу до кожної сім'ї та дитини залежно від їхніх потреб та особливостей, партнерства та співпраці між різними організаціями та інституціями, включенні сімей та дітей до процесу планування та реалізації соціального супроводу.

Соціальний супровід може бути реалізований за допомогою різноманітних інструментів та методів, таких як індивідуальні консультації та психологічна підтримка, групові зустрічі та тренінги, розвивальні та реабілітаційні програми, підтримка у вихованні та догляді за дітьми, координація зусиль різних організацій та інституцій [39].

Професійні соціальні працівники, які займаються соціальним супроводом прийомних сімей та дітей, повинні мати необхідну кваліфікацію та досвід роботи зі сім'ями та дітьми, знати законодавство та правила роботи у даній галузі, вміти встановлювати довірливі стосунки з сім'ями та дітьми, а також мати емпатію та толерантність до їхніх особистісних особливостей.

Важливо зазначити, що соціальний супровід прийомних сімей та дітей є процесом, який потребує тривалого та систематичного підходу. Він не обмежується одноразовими консультаціями чи допомогою у вирішенні тимчасових проблем. Соціальний супровід передбачає планування та реалізацію комплексної програми, яка враховує всі аспекти життя прийомної сім'ї та дітей у ній [22].

Крім того, ефективність соціального супроводу прийомних сімей та дітей може бути забезпечена лише за умови належної підтримки та співпраці з біологічними батьками, а також з іншими організаціями та інституціями, які займаються питаннями опіки та піклування про дітей.

Узагальнюючи, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями та дітьми. Він забезпечує необхідну підтримку та допомогу у складних життєвих ситуаціях, сприяє розвитку та психологічному здоров'ю дітей, запобігає виникненню проблемних ситуацій та забезпечує стабільний розвиток прийомної сім'ї та дітей у ній. Оскільки соціальний супровід є складним та тривалим процесом, він потребує належної підготовки та кваліфікації соціальних працівників та ретельного планування та координації всіх дій, що здійснюються у рамках програми соціального супроводу. Також важливим аспектом є забезпечення належного фінансування програми та залучення волонтерів та інших допоміжних ресурсів.

Реалізація ефективної програми соціального супроводу прийомних сімей та дітей може забезпечити оптимальні умови для здорового та повноцінного розвитку дітей, які потрапили у складну життєву ситуацію. Така програма може стати вагомим фактором у процесі соціалізації та інтеграції прийомних дітей у суспільство [29].

Отже, соціальний супровід є однією з ключових технологій соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями та дітьми. Він забезпечує необхідну підтримку та допомогу у складних життєвих ситуаціях, сприяє розвитку та психологічному здоров'ю дітей, запобігає виникненню проблемних ситуацій та забезпечує стабільний розвиток прийомної сім'ї та дітей у ній. Для успішної реалізації програми соціального супроводу необхідно належна кваліфікація соціальних працівників, планування та координація всіх дій, а також забезпечення достатнього фінансування та допоміжних ресурсів. Застосування соціального супроводу може забезпечити оптимальні умови для здорового та повноцінного розвитку дітей, які потрапили у складну життєву ситуацію [47].

Важливо зазначити, що програми соціального супроводу прийомних сімей та дітей повинні бути розроблені з урахуванням специфіки кожної конкретної прийомної сім'ї та потреб дітей у ній. Наприклад, для дітей зі специфічними потребами можуть бути потрібні додаткові медичні та психологічні консультації, підтримка інтересів та розвиток талантів, а для дітей, які пережили травматичні ситуації, - психологічна підтримка та сприяння розвитку самооцінки.

Також, у рамках програм соціального супроводу можуть бути застосовані різноманітні методи та підходи, зокрема:

- Психологічна підтримка та консультування прийомних батьків та дітей;
- Розробка та впровадження індивідуальних програм розвитку та соціалізації дітей у прийомній сім'ї;
- Організація різноманітних дозвіллевих та розвиваючих заходів для дітей у прийомній сім'ї;
- Забезпечення доступу дітей до медичної та освітньої допомоги;
- Організація тренінгів та семінарів для прийомних батьків з питань догляду та виховання дітей.

У країнах Європейського Союзу програми соціального супроводу прийомних сімей та дітей є стандартом роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих ситуаціях. Для цього існують спеціальні програми фінансування та навчання соціальних працівників, які займаються цією роботою.

Отже, соціальний супровід є важливою складовою соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями та дітьми. Це процес, спрямований на забезпечення максимально комфортних умов для розвитку та соціалізації дитини у прийомній сім'ї. Програми соціального супроводу повинні бути індивідуалізованими та спрямованими на задоволення потреб кожної конкретної дитини та прийомної сім'ї [49].

Програми соціального супроводу дозволяють створити для дитини комфортні умови для життя та розвитку у прийомній сім'ї, що є особливо важливим у разі відсутності біологічних батьків. Такі діти можуть відчувати

особливий стрес та нестабільність у період адаптації до нової сім'ї, тому соціальний супровід в цьому випадку дуже важливий.

Зокрема, соціальний супровід може допомогти прийомним батькам вирішити такі питання:

- Розвиток різноманітних навичок у дітей, зокрема, соціальних та емоційних навичок;
- Організація різноманітних заходів та подій, які допоможуть дітям засвоїти нові знання та вміння;
- Забезпечення доступу дітей до необхідних медичних та освітніх послуг;
- Підтримка розвитку самооцінки та віри у свої сили у дітей;
- Розв'язання конфліктів та проблем, що виникають у сім'ї;
- Надання психологічної підтримки та консультування прийомних батьків у складних ситуаціях.

Окрім цього, соціальний супровід є важливим елементом формування та підтримки довгострокових стосунків між прийомними батьками та дітьми. Соціальний супровід може допомогти підтримувати позитивні стосунки між ними та забезпечити розвиток взаєморозуміння, поваги та довіри. Це, в свою чергу, сприяє забезпеченню стабільного та безпечного середовища для дитини, що є важливим фактором її розвитку та благополуччя [44].

Окрім того, соціальний супровід може забезпечити прийомним батькам необхідну підтримку та поради щодо виховання та догляду за дітьми. Це особливо важливо у випадку, коли прийомні батьки не мають достатнього досвіду у вихованні дітей або мають справу зі специфічними потребами дитини.

Важливою складовою соціального супроводу є також сприяння соціалізації дитини у новому середовищі. Соціальний супровід може допомогти дитині засвоїти правила та норми поведінки у новій сім'ї та соціальному оточенні, а також допомогти їй знайти нових друзів та розвивати соціальні контакти.

Окрім того, соціальний супровід може допомогти прийомним батькам зберегти позитивне ставлення до виховання дитини та уникнути вигорання. Роль

прийомних батьків є дуже важливою, тому їх психологічна підтримка є не менш важливою для успішного виховання та соціалізації дитини у прийомній сім'ї.

Загалом, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями та дітьми. Він допомагає забезпечити комфортні умови для розвитку дитини в прийомній сім'ї та підтримує позитивні стосунки між дитиною та прийомними батьками. Соціальний супровід забезпечує необхідну підтримку та поради прийомним батькам, допомагає дитині засвоїти правила та норми поведінки в новому середовищі та сприяє її соціалізації. Крім того, він може допомогти прийомним батькам зберегти позитивне ставлення до виховання дитини та уникнути вигорання [39].

Однак, для того, щоб соціальний супровід був ефективним, необхідно забезпечити його своєчасність та належну якість. Соціальний педагог, який займається соціальним супроводом, повинен мати достатні знання та досвід у роботі з прийомними сім'ями та дітьми, а також бути готовим до роботи зі складними випадками. Доцільно забезпечити регулярний моніторинг та оцінку якості соціального супроводу для забезпечення його ефективності та вчасної корекції.

Крім того, важливо забезпечити необхідні ресурси для соціального супроводу, такі як фінансові, матеріальні та людські ресурси. Зокрема, необхідно забезпечити достатню кількість соціальних педагогів та інших фахівців, які займаються соціальним супроводом, та забезпечити їх належну кваліфікацію та підтримку [18].

У підсумку, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями та дітьми. Він забезпечує підтримку та допомогу прийомним батькам у вихованні дітей, сприяє їх соціалізації та забезпеченню їхнього благополуччя. Щоб соціальний супровід був ефективним, необхідно забезпечити належну якість та своєчасність його надання, належну кваліфікацію та підтримку соціальних педагогів та інших фахівців, які займаються соціальним супроводом, а також необхідні ресурси.

Підтримка прийомних сімей та дітей, які перебувають у них, є важливим завданням соціально-педагогічної роботи. Соціальний супровід є ефективною технологією роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує належну підтримку та допомогу для забезпечення благополуччя дитини та розвитку позитивних стосунків між дитиною та прийомними батьками. З метою забезпечення якісного та ефективного соціального супроводу, необхідно забезпечити належну кваліфікацію та підтримку соціальних педагогів та інших фахівців, а також достатні ресурси для надання соціальної підтримки. Запровадження ефективної системи соціального супроводу може допомогти забезпечити оптимальні умови для зростання та розвитку прийомних дітей та сприяти їхній соціалізації та інтеграції у суспільство [1].

У зв'язку з цим, необхідно забезпечити належну організацію роботи з прийомними сім'ями, включаючи підготовку та навчання прийомних батьків, підтримку після усиновлення та вдосконалення процесу оцінювання та відбору прийомних батьків. Соціальні педагоги та інші фахівці, які працюють з прийомними сім'ями, повинні мати необхідні знання та навички для забезпечення належної підтримки та допомоги вихованцям та їхнім прийомним батькам.

Окрім того, соціальний супровід має забезпечувати належну координацію з іншими соціальними службами, включаючи службу охорони дитинства, службу усиновлення та опіки, школу та інші установи, з якими взаємодіють діти та прийомні батьки. Це допоможе забезпечити збалансований та цілісний підхід до соціального супроводу дітей, які перебувають у прийомних сім'ях.

Крім того, соціальний супровід повинен забезпечувати належний рівень конфіденційності та повагу до прав та інтересів дітей та прийомних батьків. Фахівці повинні розуміти та дотримуватися етичних стандартів, що стосуються відносин з дітьми та прийомними батьками [2].

Загалом, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує належну підтримку та допомогу для забезпечення благополуччя дитини та розвитку позитивних

стосунків. З метою забезпечення ефективності соціального супроводу прийомних сімей, необхідно мати чіткий план дій та відповідальності між різними соціальними службами та фахівцями. Також важливо мати можливість регулярно оцінювати якість та ефективність соціального супроводу, щоб забезпечити належний рівень допомоги та підтримки для дітей та прийомних батьків.

У реалізації соціального супроводу можуть бути використані різні методи та підходи, такі як індивідуальні консультації з прийомними батьками, групові заняття з дітьми, підготовка до усиновлення та інші. Крім того, можуть використовуватися різні інструменти, наприклад, оцінка потреб та ресурсів прийомних сімей, оцінка потреб та можливостей дітей та інші.

У випадках, коли соціальний супровід не забезпечує належного рівня допомоги та підтримки, можуть бути запропоновані різні заходи для вдосконалення роботи з прийомними сім'ями, такі як навчальні програми для фахівців, підвищення фінансової підтримки для прийомних сімей та інші.

Отже, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує належний рівень допомоги та підтримки для дітей та прийомних батьків. Ця технологія є комплексною та має на меті забезпечити здоровий та безпечний розвиток дитини, створення позитивного середовища для життя та успішної соціальної взаємодії з оточенням. Індивідуальний підхід до кожної прийомної сім'ї та дитини, врахування їхніх потреб та особливостей, а також взаємодія різних соціальних служб та фахівців забезпечують високу ефективність соціального супроводу [3].

З метою досягнення максимальної ефективності соціального супроводу, необхідно вдосконалювати процеси співпраці між різними соціальними службами та залучення до роботи над соціальним супроводом різних фахівців, таких як психологи, педагоги, соціальні працівники та інші. Крім того, необхідно забезпечити регулярний моніторинг та оцінку якості та ефективності соціального

супроводу з метою вчасної корекції та покращення роботи з прийомними сім'ями.

Отже, соціальний супровід є важливою технологією соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями, яка забезпечує належний рівень допомоги та підтримки для дітей та прийомних батьків. Ця технологія базується на комплексному та індивідуальному підході до кожної прийомної сім'ї та дитини, а також на ефективній співпраці різних соціальних служб та фахівців. Реалізація соціального супроводу дозволяє забезпечити здоровий та безпечний розвиток дитини, створити позитивне середовище для життя та успішної соціальної взаємодії з оточенням [11].

2.3 Соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями, індивідуальні та групові консультації, тренінги, практичні заняття, методика сімейного виховання

Соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями, індивідуальні та групові консультації, тренінги, практичні заняття та методика сімейного виховання є важливою складовою роботи з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах та перебувають у прийомних сім'ях. Ці технології допомагають вирішувати проблеми, з якими зіштовхуються прийомні сім'ї, допомагають забезпечувати дітям належну увагу, догляд та виховання.

Соціально-педагогічні технології є комплексним підходом до роботи з прийомними сім'ями. Вони включають в себе різні методики та підходи до виховання дітей. Найбільш поширеними серед них є індивідуальні та групові консультації, тренінги, практичні заняття та методика сімейного виховання.

Індивідуальні консультації допомагають забезпечувати належну увагу дітям та розуміння їхніх потреб. Під час таких консультацій можна виявити проблеми та потреби кожної дитини та розробити індивідуальний план роботи з нею. Групові консультації допомагають дітям зрозуміти та прийняти свою нову родину та побудувати з нею взаємовідносини [22].

Тренінги є важливим елементом роботи з прийомними сім'ями. Вони допомагають сім'ям зрозуміти проблеми та виклики, з якими вони зіштовхуються, та розвивати навички, які необхідні для успішного виховання дітей у прийомних сім'ях. Такі тренінги можуть бути спрямовані на навчання батьківських навичок, як правильно виховувати та діалогувати з дітьми, як забезпечити їм належну підтримку та зберігання психічного здоров'я.

Практичні заняття та методика сімейного виховання допомагають підготувати прийомні сім'ї до виховання дітей. Ці заняття можуть бути спрямовані на навчання різних навичок, наприклад, як готувати здорову їжу, як вчити дітей самостійності та відповідальності, які навички медіа-грамотності необхідні для дітей [34].

Окрім того, соціально-педагогічні технології допомагають забезпечувати підтримку та співпрацю між прийомними сім'ями та соціальними службами. Вони допомагають створити ефективну систему роботи з прийомними сім'ями та забезпечити дітям належні умови для виховання та розвитку.

Отже, соціально-педагогічні технології є необхідною складовою роботи з прийомними сім'ями. Їх використання допомагає забезпечувати дітям належну увагу, догляд та виховання, сприяє формуванню позитивних взаємовідносин у прийомній родині та сприяє розвитку навичок, які допоможуть дітям успішно інтегруватися в суспільство. Організація роботи з прийомними сім'ями з використанням соціально-педагогічних технологій допоможе забезпечити їм належну підтримку та допомогу в складних життєвих ситуаціях. Таким чином, забезпечення ефективної роботи з прийомними сім'ями залежить від наявності належних знань та навичок у соціальних працівників та прийомних батьків.

Однак, необхідно зазначити, що соціально-педагогічні технології є ефективним інструментом лише при наявності належної кваліфікації та професійної підготовки фахівців. Тому, важливо забезпечити відповідну освіту та підвищення кваліфікації соціальних працівників, які займаються роботою з прийомними сім'ями [34].

Крім того, необхідно забезпечувати підтримку та сприяти самовдосконаленню прийомних батьків. Це може бути здійснено шляхом проведення групових консультацій та тренінгів, які допоможуть батькам зрозуміти, які проблеми можуть виникнути в роботі з прийомними дітьми та як їх вирішити. Також важливо забезпечувати можливості для обміну досвідом та практиками між прийомними сім'ями та соціальними працівниками.

Отже, соціально-педагогічні технології є важливою складовою роботи з прийомними сім'ями, яка допомагає забезпечувати дітям належну увагу та догляд, підвищує ефективність виховання та сприяє їх успішній інтеграції в суспільство. Важливо забезпечувати належну кваліфікацію та підтримку для соціальних працівників та прийомних батьків, щоб забезпечити високу якість надання послуг та досягнення позитивних результатів.

Практичні заняття та методика сімейного виховання є важливим елементом роботи з прийомними сім'ями. Прийомні батьки повинні мати достатні знання та навички для того, щоб забезпечити дітям належне виховання та догляд. Практичні заняття та тренінги допоможуть прийомним батькам зрозуміти, як краще використовувати свої знання та навички в роботі з прийомними дітьми [19].

Однією з ефективних соціально-педагогічних технологій є індивідуальні консультації. Вони допоможуть прийомним батькам розв'язати особисті проблеми та питання, які стосуються виховання та догляду за дітьми. Також важливо забезпечити можливість отримувати консультації та підтримку з боку соціальних працівників, які займаються роботою з прийомними сім'ями.

Групові консультації та тренінги є важливим елементом роботи з прийомними сім'ями. Вони допомагають прийомним батькам обговорити проблеми та питання, які виникають у роботі з прийомними дітьми, обмінюватися досвідом та практиками. Групові заняття можуть бути корисними для підтримки прийомних батьків та створення спільноти, яка допоможе їм впоратися зі складними ситуаціями [41].

Узагальнюючи, соціально-педагогічні технології є важливою складовою роботи з прийомними сім'ями. Вони допомагають забезпечити належні умови для розвитку та виховання прийомних дітей. Індивідуальні та групові консультації, тренінги та практичні заняття допомагають прийомним батькам зрозуміти, як краще доглядати та виховувати своїх дітей, а також допомагають розв'язувати складні ситуації та проблеми, які можуть виникати у процесі роботи з прийомними дітьми.

Прийомні батьки повинні мати достатні знання та навички, щоб забезпечити належний розвиток та виховання своїх дітей. Соціально-педагогічні технології допомагають їм у цьому, надаючи необхідні знання, практичні навички та підтримку в процесі роботи з прийомними дітьми.

Важливо забезпечити належну підтримку та надання соціальних послуг прийомним сім'ям, щоб забезпечити їм підтримку та необхідні ресурси для розвитку та виховання прийомних дітей. Також важливо забезпечити належну співпрацю між соціальними працівниками, прийомними батьками та біологічними батьками, щоб забезпечити належні умови для розвитку та виховання дітей [15].

Отже, соціально-педагогічні технології є важливою складовою роботи з прийомними сім'ями та допомагають забезпечити належні умови для розвитку та виховання прийомних дітей. Важливо забезпечити достатню підтримку та надання соціальних послуг, а також належну співпрацю між всіма зацікавленими сторонами, щоб забезпечити успіх у роботі.

Крім того, методика сімейного виховання є однією з найважливіших соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями. Вона спрямована на створення надійних та довірчих відносин між дітьми та прийомними батьками, забезпечення належного розвитку та виховання дітей, а також формування позитивної родинної атмосфери.

Методика сімейного виховання передбачає взаємодію між прийомними батьками та дітьми на основі взаємної поваги та співпраці. Вона також включає

в себе методи формування відповідальності, самостійності та соціальної компетентності у дітей [12].

Прийомні батьки повинні бути готові до роботи зі складними ситуаціями, які можуть виникнути у процесі розвитку та виховання прийомних дітей. Тому практичні заняття та тренінги забезпечують навички з роботи зі стресом, психологічної підтримки, комунікації та інших важливих аспектів, які допоможуть прийомним батькам впоратися зі складними ситуаціями.

Групові консультації з прийомними батьками також є ефективним інструментом для розвитку навичок та спільної роботи над проблемами, що виникають у процесі роботи з прийомними дітьми. Вони дозволяють прийомним батькам обговорювати свої думки та досвід з іншими прийомними батьками, взаємодіяти та обмінюватися різноманітними ідеями та підходами.

Отже, соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями є важливим інструментом для забезпечення успішного виховання та розвитку прийомних дітей. Індивідуальні та групові консультації, тренінги та практичні заняття допомагають прийомним батькам розвивати навички та компетенції, які необхідні для ефективної роботи з прийомними дітьми.

Окрім того, методика сімейного виховання є важливим інструментом для створення надійних та довірчих відносин між прийомними батьками та дітьми, забезпечення належного розвитку та виховання дітей та формування позитивної родинної атмосфери [50].

Соціально-педагогічні технології також допомагають прийомним сім'ям забезпечити гармонійне розвиток прийомних дітей, знизити рівень стресу та адаптуватися до нових умов життя. Вони сприяють формуванню позитивної самооцінки у дітей, допомагають їм розвивати соціальні навички та вміння, а також створюють умови для їх інтелектуального, емоційного та фізичного розвитку.

У роботі з прийомними сім'ями важливо враховувати індивідуальні особливості дітей та їх потреби, оскільки кожна дитина унікальна та потребує індивідуального підходу. Тому соціально-педагогічні технології мають бути

спрямовані на забезпечення індивідуального розвитку та виховання кожної дитини з урахуванням її потреб та можливостей [48].

Отже, робота з прийомними сім'ями вимагає від соціальних педагогів знання та використання збалансованого підходу до роботи з дітьми та їх прийомними батьками. Для досягнення цієї мети важливо використовувати різноманітні соціально-педагогічні технології, які допоможуть створити сприятливі умови для розвитку та виховання прийомних дітей.

Одним з найважливіших аспектів роботи з прийомними сім'ями є індивідуальний підхід до кожної дитини. Це означає, що соціальний педагог повинен визначити потреби та особливості кожної дитини, щоб забезпечити її належний розвиток та виховання. Для цього можуть бути використані такі соціально-педагогічні технології, як індивідуальні консультації з психологом, соціальним педагогом та іншими спеціалістами, а також індивідуальні заняття з музичної терапії, арт-терапії та інших методів розвитку.

Групові заняття та тренінги також можуть бути дуже корисними для прийомних сімей. Вони допомагають прийомним батькам отримати необхідні знання та навички, які допоможуть їм ефективно взаємодіяти зі своїми дітьми та забезпечити їх належний розвиток. Групові заняття можуть бути спрямовані на навчання батьків навичкам комунікації, виховання, педагогічним технологіям, а також на розвиток соціальних навичок дітей [44].

Практичні заняття є ще одним важливим компонентом роботи з прийомними сім'ями. Вони допомагають дітям засвоїти різноманітні навички, які є необхідними для їх належного розвитку та адаптації до нового середовища. Практичні заняття можуть бути спрямовані на розвиток фізичних навичок, розвиток мовлення, креативності та інших аспектів розвитку дитини.

Методика сімейного виховання є основою роботи з прийомними сім'ями. Вона передбачає налагодження взаємодії між дітьми та прийомними батьками, формування спільних цінностей та підтримку соціально-психологічного благополуччя всієї сім'ї. Для реалізації цієї методики можуть бути використані

різноманітні соціально-педагогічні технології, такі як сімейні консультації, тренінги для прийомних батьків та спільні заняття для всієї сім'ї.

Навчання прийомних батьків ефективним соціально-педагогічним технологіям є ключовим для успішної роботи з прийомними сім'ями. Такі технології повинні базуватися на знаннях та досвіді в галузі соціальної педагогіки та психології, а також на врахуванні конкретних потреб та особливостей прийомних дітей та їх прийомних батьків. На сьогоднішній день існує велика кількість різноманітних соціально-педагогічних технологій, які можуть бути використані для роботи з прийомними сім'ями. Важливо обрати ті технології, які найбільше відповідають конкретним потребам та особливостям кожної сім'ї [37].

Отже, соціально-педагогічні технології є важливим інструментом роботи з прийомними сім'ями. Вони допомагають забезпечити соціальну та психологічну підтримку дітей та прийомних батьків, підвищити якість життя всієї сім'ї та сприяють успішному розвитку прийомних дітей. Головною метою використання соціально-педагогічних технологій є формування сприятливих умов для зростання та розвитку дітей, підтримка прийомних батьків у важливому завданні виховання дітей, а також збереження та розвиток сімейних цінностей та традицій.

Прийомні сім'ї можуть мати різні потреби та вимоги, тому важливо враховувати індивідуальні особливості кожної сім'ї. Для цього необхідно застосовувати індивідуальні технології роботи з прийомними сім'ями, такі як індивідуальні консультації з психологом чи соціальним педагогом, розробка індивідуальної програми виховання для кожної прийомної сім'ї, спрямованої на вирішення конкретних проблем [18].

Групові консультації та тренінги для прийомних батьків є ще одним ефективним інструментом роботи з прийомними сім'ями. Вони допомагають прийомним батькам зрозуміти та підтримувати дитину в її потребах та особливостях, навчитися вирішувати складні ситуації, розвивати комунікативні навички та формувати здорові стосунки у родині. Групові заняття можуть

включати тренінги з розвитку навичок живлення, здоров'я, виховання та розвитку дітей, підвищення педагогічної майстерності прийомних батьків та більш ефективного управління сімейними взаєминами.

Окрім індивідуальних та групових консультацій, прийомні сім'ї можуть також брати участь у практичних заняттях та тренінгах, під час яких можна навчитися різним практичним навичкам, таким як приготування здорового харчування, розвивальні ігри з дітьми, способи підтримки розвитку дитини тощо.

Серед соціально-педагогічних технологій, що застосовуються в роботі з прийомними сім'ями, особливо важливим є методика сімейного виховання. Вона передбачає підтримку прийомних батьків у створенні сприятливого середовища для зростання та розвитку дитини. Методика включає в себе різноманітні підходи до виховання та розвитку дітей, спрямовані на формування їх позитивних якостей та навичок, розвиток самостійності, самовизначення та відповідальності [4].

Наприклад, методика сімейного виховання може включати в себе такі практики, як встановлення спільних цінностей та правил, розвиток емоційного інтелекту, підтримка індивідуальних потреб та особливостей дитини, навчання дітей конструктивному вирішенню конфліктів, забезпечення безпеки дитини та багато іншого.

У підсумку, соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями є важливим інструментом підтримки прийомних батьків та дітей у важкий період адаптації та виховання. Ці технології допомагають прийомним батькам забезпечити дітям всебічний розвиток, враховуючи їхні індивідуальні потреби та особливості. Індивідуальні та групові консультації, тренінги, практичні заняття та методика сімейного виховання допомагають створити сприятливе середовище для зростання та розвитку дітей у прийомній сім'ї.

Однак, варто зазначити, що ефективність роботи з прийомними сім'ями залежить не лише від застосування соціально-педагогічних технологій, але й від підтримки з боку держави та громади. Держава може допомагати прийомним сім'ям, забезпечуючи їх необхідними ресурсами, такими як фінансування,

доступ до медичної допомоги та освіти, правова підтримка тощо. Громада також може забезпечувати допомогу прийомним сім'ям у формі психологічної підтримки, надання послуг дитячих центрів, організації культурно-розважальних заходів тощо [7].

Отже, використання соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями допомагає підтримувати прийомних батьків у важкий період адаптації та створювати сприятливе середовище для зростання та розвитку дітей. Проте, для досягнення більш ефективних результатів, необхідна підтримка держави та громади у формі надання необхідних ресурсів та послуг.

Можна зазначити, що робота з прийомними сім'ями є важливим напрямком соціальної роботи, який допомагає забезпечувати безпеку, розвиток та щасливе дитинство дітям, які знаходяться у складних життєвих обставинах. Використання соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями є ефективним інструментом для підтримки прийомних батьків у важкому процесі виховання дитини, а також для забезпечення всебічного розвитку дитини. Однак, для досягнення більш ефективних результатів, важливо забезпечувати підтримку прийомних сімей з боку держави та громади [3].

Таким чином, соціально-педагогічні технології є важливим інструментом у роботі з прийомними сім'ями. Вони допомагають створювати сприятливе середовище для зростання та розвитку дітей у прийомній сім'ї, підтримувати прийомних батьків у складному процесі виховання та адаптації, а також забезпечувати безпеку та здоров'я дітей. Важливо забезпечувати підтримку прийомних сімей з боку держави та громади, щоб досягти більш ефективних результатів у роботі з прийомними сім'ями та забезпечити дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах, щасливе та безпечне дитинство.[13].

Крім того, розвиток соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями може сприяти покращенню практики виховання дітей не тільки у прийомних сім'ях, а й у сім'ях біологічних батьків. Розроблення та впровадження нових соціально-педагогічних технологій може бути корисним

для батьків, які мають складнощі з вихованням дітей, та сприяти забезпеченню всебічного розвитку дитини [49].

Усі ці питання вимагають подальшого вивчення та дослідження, що забезпечить покращення практики роботи з прийомними сім'ями та забезпечить дітям, які знаходяться у складних життєвих обставинах, необхідну підтримку та захист.

Отже, можна підсумувати, що соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями мають великий потенціал у покращенні життя дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Вони дозволяють ефективно взаємодіяти з дітьми та прийомними батьками, надають індивідуальну та групову підтримку, сприяють формуванню позитивного самооцінювання, виховують вміння співпрацювати та вирішувати конфлікти.

Серед соціально-педагогічних технологій, які застосовуються у роботі з прийомними сім'ями, можна відзначити індивідуальні та групові консультації, тренінги, практичні заняття, методику сімейного виховання та багато іншого. Важливим є постійне вдосконалення технологій, адаптація їх до різних культурних та соціальних умов, а також підвищення кваліфікації фахівців, які працюють з прийомними сім'ями [40].

Наступним кроком у розвитку цієї сфери може бути проведення досліджень ефективності різних соціально-педагогічних технологій, їх порівняння та аналіз результатів. Також важливо забезпечити доступність цих технологій для всіх прийомних сімей та забезпечити їхню підтримку та підвищення кваліфікації.

Усе вищезазначене свідчить про важливість застосування соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями, а також про необхідність подальшого досліджен[7].

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі наведено теоретичне узагальнення та підхід до вирішення важливої й актуальної проблеми щодо соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями. Досягнута мета, виконані завдання дають підстави для загальних висновків:

1. У даній роботі ми розкрили сутність поняття прийомна сім'я, як об'єкт соціальної роботи. Прийомна сім'я – це сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання.

Прийомна сім'я є важливим елементом опіки та догляду за дітьми, які не можуть проживати зі своєю біологічною родиною. Ця форма опіки дозволяє дітям отримати стабільне та щасливе життя, забезпечує можливість належної соціалізації та розвитку, а також допомагає їм повернутися до родинного оточення, коли це можливо та корисно для дитини.

Прийомні батьки проходять спеціальну підготовку та атестацію, щоб забезпечити найкращі умови для розвитку дитини. Однак, важливо також забезпечити належний контроль за діяльністю прийомних батьків та забезпечити дітям можливість зберігати зв'язки з біологічною родиною, коли це корисно та безпечно для дитини.

Прийомні сім'ї також допомагають дітям зберігати зв'язок зі своїми біологічними родинами та отримувати необхідну підтримку від них.

2. Вивчено роль та функції, методи та форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями. Соціальний працівник має бути кваліфікованим та досвідченим фахівцем, який має знати методи та форми роботи з прийомними сім'ями. Одним з головних завдань соціального працівника з прийомними сім'ями є підтримка та розвиток родинного середовища дитини, яка перебуває в прийомній сім'ї. Соціальний працівник повинен сприяти формуванню позитивних стосунків у сім'ї, допомагати прийомним батькам у вихованні та розвитку дитини. Методи та форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями можуть бути різноманітними: це

можуть бути консультації з питань виховання та догляду за дитиною, проведення тренінгів для прийомних батьків, організація зустрічей та заходів для прийомних сімей.

Методи та форми роботи соціального працівника з прийомними сім'ями мають на меті підтримку та розвиток дитини в новій сім'ї, а також допомогу прийомним батькам в їхній роботі. Це можуть бути консультації, тренінги, психологічна підтримка, організація розважальних та навчальних заходів для дітей та багато іншого.

Форми роботи, які застосовує соціальний працівник у допомозі прийомним сім'ям: групові (проведення груп взаємопідтримки прийомних батьків (групи зустрічей), навчання прийомних батьків через тренінги, секційні заняття за віковими категоріями дітей, секційні заняття з проблем розвитку та виховання дітей, психологічні марафони, групові обговорення, арт-студія, ігротека, заходи розважального напрямку тощо) та індивідуальні (бесіди з прийомними батьками, з дитиною-вихованцем, з біологічними дітьми батьків-вихованців).

Важливо також зазначити, що робота соціального працівника з прийомними сім'ями має бути орієнтована на індивідуальні потреби та особливості кожної прийомної сім'ї та дитини. Кожна родина має свої унікальні проблеми та потреби, тому соціальний працівник повинен враховувати ці особливості у своїй роботі.

3. У своєму дослідженні під час вивчення особливостей соціального супроводу як провідної технології соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями було з'ясовано, що ця технологія є дуже важливою для забезпечення здорового розвитку дитини.

Соціальний супровід означає надання комплексної допомоги прийомній сім'ї та дитині на різних етапах життя, починаючи від підготовки до прийняття дитини та закінчуючи підтримкою після повноліття. Це включає в себе надання психологічної та соціальної підтримки, консультування з питань виховання дитини, організацію медичного обслуговування та навчально-виховного процесу.

Завдяки соціальному супроводу соціальні працівники можуть вчасно виявляти та вирішувати проблеми дитинства, сприяти психологічному адаптуванню дитини в новій сім'ї та підвищенню її самооцінки. Крім того, соціальний супровід є важливою складовою успішної адаптації дитини в прийомній сім'ї та формування позитивних стосунків в родині.

Отже, соціальний супровід є ключовим елементом соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями та має велике значення для здорового розвитку дитини. Враховуючи особливості кожної сім'ї та дитини, соціальні працівники можуть забезпечити ефективний та комплексний соціальний супровід, що сприятиме позитивному розвитку дитини та її родини.

4. Дослідили соціально-педагогічні технології у роботі з прийомними сім'ями. Технології соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями є комплексним підходом до роботи з дітьми та їх прийомними батьками, який охоплює різноманітні аспекти виховання, навчання та підтримки.

Дослідження різноманітних соціально-педагогічних технологій дозволяє виявити їх переваги та недоліки, а також допомагає розробити оптимальний підхід до кожного випадку. Технології, такі як «соціальний супровід», «особистісно-орієнтований підхід», «консультаційна робота», «групова робота» та інші, дозволяють забезпечити ефективний та індивідуальний підхід до кожного випадку.

Робота з прийомними сім'ями є важливою складовою соціально-педагогічної роботи, оскільки вона спрямована на забезпечення дітям без домішки стабільного та безпечного середовища для життя та розвитку. Важливість застосування соціально-педагогічних технологій полягає в тому, що вони дозволяють ефективно працювати з різними категоріями дітей та прийомних батьків, допомагаючи їм знайти спільну мову та досягти гармонійних стосунків.

Отже, соціально-педагогічні технології є важливим інструментом роботи з прийомними сім'ями. Вони дозволяють забезпечити комплексний та індивідуальний підхід до кожного випадку, сприяють розвитку дитини та

підтримці прийомних батьків у їх важливій місії виховання та навчання. Розвиток соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями є невід'ємною складовою підвищення якості соціальної підтримки та захисту прав дитини.

Отже, можна стверджувати, що дослідження соціально-педагогічних технологій у роботі з прийомними сім'ями є важливим напрямком в розвитку соціальної роботи. Використання цих технологій допомагає підтримати дитину та прийомну сім'ю у складних життєвих ситуаціях, сприяє їхньому гармонійному розвитку та забезпечує права дитини на безпеку, захист та гідне життя.

Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів проблеми. Подальшого вивчення потребують такі питання, як: особливості роботи з прийомними сім'ями, що виховують дітей зі спеціальними потребами, та які інструменти можуть бути ефективними в цьому випадку. Додатково, варто вивчити питання щодо підготовки та підтримки прийомних батьків, зокрема, які методи та програми є найбільш ефективними для їхньої підготовки та підтримки, щоб забезпечити здоровий розвиток та безпеку дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола. -К., 2001.-129 с.
2. Алексеєнко Т.Ф. Книга для батьків: [Посібник до тренінгового курсу “Підготовка кандидатів у прийомні батьки та батьки-вихователі” (у трьох частинах). Частина перша/ За заг. ред. Т.Ф. Алексеєнко]. – К.: Держсоцслужба, 2007. – 184с.
3. Алексеєнко Т.Ф. Книга для батьків: [Посібник до тренінгового курсу “Підготовка кандидатів у прийомні батьки та батьки-вихователі” (у трьох частинах). Частина третя/ За заг. ред. Т.Ф. Алексеєнко]. – К.: Держсоцслужба, 2007. – 184с.
4. Бевз Г.М. Дитина в прийомній сім’ї: Нотатки психолога/ Г.М. Бевз, І.В. Пеша. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2001. – 101с.
5. Бевз Г.М. Прийомна сім’я: методика створення і соціального супроводу: Науково-методичний посібник/ Г.М. Бевз, В.О. Кузьмінський, О.І. Нескучаєва та ін.- К.: Центр стратегічної підтримки, 2003.- 92 с.
6. Бевз Г.М. Прийомна сім’я: соціально-психологічні виміри: [Монографія] / Г.М. Бевз. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2010. – 352с.
7. Бевз Г.М. Технології створення функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу. : [Збірник методичних матеріалів/ Г.М. Бевз, А.Й. Капська та ін.] – К.: Державний інститут проблем сім’ї та молоді, 2003. – 188с.
8. Болдарєва С.О. Становлення особистості дитини дошкільного віку в процесі взаємодії різних соціальних інститутів / С.О. Болдарєва /Електронний ресурс http://psihoped.ucoz.ru/blog/stanovlennja_osobistosti_ditini_doshkilnogo_viku_v_rocesi_vzaemodiji_riznikh_socialnikh_institutiv/2011-05-25-26 30.01.2014 р.
9. Бондар С.Б. Соціальні служби – родині: Розвиток нових підходів в Україні / За ред. І.М. Григи, Т.В. Семигіної. – К., 2002. – 128с.

10. Водяна О.В. Організація соціального супроводу сім'ї, в якій перебуває дитина під опікою. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2013. № 4. С. 220–224.
11. Вельбовець Н. Соціальна політика і соціальна робота // Український науковий і громадсько-політичний часопис/ За гол. ред. Наталії Вельбовець. – К.: Київ, 1998, 1-2 (5-6).- 160с.
12. Волинець Л.С., Комарова Н.М., Антонова-Турченко О.Г., Іванова І.Б., Пеша І.В. Соціальне сирітство в Україні: експертна оцінка та аналіз існуючої в Україні системи утримання та виховання дітей, позбавлених батьківського піклування. К.: Укр. ін-т соц. дослідж, 1998. 120 с.
13. Волинець Л. С. Права дитини в Україні: проблеми та перспективи / Волинець Л. С. – К. : Логос, 2000. – 74 с.
14. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: зб. док. – К.: «Столиця» , 1998. – Ч. 1. – 248 с.
15. Драчук Т. Дітей в прийомних сім'ях добре виховують / Т. Драчук // Ружинська земля. – 2011. – 12 с.
16. Знайти себе: Життєві історії випускників інтернатів / О.Р.Артюх, О.В.Бабак, О.М.Балакірева та ін. – К.: УІСД, 2001. – 201 с.
17. Закон України від 13.01.2005 року «Про забезпечення організаційно-правових умов захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>
18. Закон України від 24.01.1995 року «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80>
19. Закон України від 26.04.2001 року «Про охорону дитинства» <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
20. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 року №4952; <http://zakon.rada.gov.ua/go/2229-19>
21. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» №609-V (609-16) від 07.02.2007 року

22. Капська А.Й. Соціальна педагогіка : [підручник] // За ред. А. Капської. — К. : Центр навчальної літератури, 2003. — 256 с.
23. Клос Л.Є. Вступ до практичної соціальної роботи (на прикладі вивчення досвіду України та Канади): [Навч. Посібник] / Л.Є. Клос, Н.О. Микитенко. — Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2005. — 136с.
24. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні : [наук.-метод. посіб.] / Наук. ред. О. Кононко. — К. : Ред. журн. "Дошкільне виховання", 2003. — 243 с.
25. Конвенція ООН про права дитини http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
26. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р.: Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
27. Кравченко Т.В. Допомога батькам у вихованні дітей / Т.В. Кравченко, І.М. Трубавіна. — К., 2004. — 100с.
28. Литвиненко С. Дитина і середовище: проблеми взаємодії /С. Литвиненко, В. Ямницький // Оновлення змісту та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. — Вип. 22. — Рівне: РДГУ, 2002. — С. 216–219.
29. Мала Р.О. Сім'я як об'єкт соціальної підтримки. Традиції та новації у розвитку сучасної соціологічної науки: дослідження молодих вчених. Київ : КНЕУ, 2020. С. 3–6.
30. Марчук А.В. Психолого-педагогічні основи та особливості соціальної роботи з різними типами сімей. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна. 2014. № 1. С. 39–47.
31. Міхеєва О.Ю. Алгоритм соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2017. № 23. С. 69–75.
32. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо підготовки прийомних батьків /Н. М. Комарова, Л. С. Волинець, Н. В. Салабай, І. В. Пеша, Г. М. Бевз — К.: "Студцентр", 1998,- 128 с.

33. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо соціального супроводу прийомних сімей /Н.М.Комарова, Г.М. Бевз, Л.С.Волинець та ін. — К.: Український ін-т соціальних досліджень, 1999. — 103 с.
34. . Організація партнерства у місцевих громадах: Метод, рек. для практиківсоціальної сфери / Т. П. Басюк, О. В. Безпалько, І. В. Братусь та ін; За заг. ред. І. Д. Зверєвої. - К., 2006. - 43 с.
35. Оцінка потреб дитини та її сім'ї / За заг. ред. І. Д. Зверєвої. Авт.: І. Д. Зверєва, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський, Ж. В. Петрочко, І. Саммон – К.: Держсоцслужба, 2007. – 144 с.
36. Пеша І.Б. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (проблеми реформування) / І.Б. Пеша. – Український ін.-т досліджень. Інститут дитинства. – К.: Логос, 2000. – 86 с.
37. Пеша І.В. Методика здійснення соціального супроводу прийомних сімей. Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2006. № 3 (15). С. 90–101.
38. Пеша І.В. Соціальний супровід як форма комплексної соціальної допомоги. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2013. № 11 (2). С. 193–199.
39. Підготовка соціальних працівників до супроводу дитячих будинків сімейного типу (методичні матеріали) / Трубавіна І. М. – К., 2002 . - 92 с.
40. Прийомна сім'я : методика створення і соціального супроводу : Науково-методичний посібник / Г. М. Бевз ., В. О. Кузьмінський, О.І. Нескучаєва та ін. – К.: Центр стратегічної підтримки, 2003. - 92 с
41. Проботюк О.В. Соціальний супровід прийомних сімей і прийомних дітей. Вісник Національного університету оборони України. 2012. № 4. С. 94–98.
42. Прийомна сім'я : оцінка ефективності опіки (методичні рекомендації для соціальних працівників) / О.О. Яременко, Н.М. Комарова, Г.М. Бевз, Л.С. Волинець та ін. – К. : Український інститут соціальних досліджень, 2000. – 78 с.
43. Піча В.М. Все про соціальну роботу [Текст]: [Навчальний енциклопедичний словник-довідник] / За науковою ред. д.с.н., проф. В.М. Пічі. Вид. 2-ге,

- виправлене, перероблене та доповнене. – Львів: “Новий Світ - 2000”, 2013. – 616 с.
44. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про прийомну сім'ю» №565 від 26.04.2002 року
 45. Посібник для соціальних працівників щодо підготовки та соціального супроводу прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. У 2 кн. / Г.М. Бевз та ін. – К. : Держсоцслужба, 2006. – Кн. 2. – 180с.
 46. Прийомна сім'я: оцінка ефективності опіки (методичні рекомендації для соціальних працівників) /О. О. Яременко, Н. М. Комарова, Г. М. Бевз. Л. С. Волинець та ін. — К: Український ін-т соціальних досліджень. 2000. — 78 с.
 47. Про проблему бездомних громадян та безпритульних дітей і шляхи її подолання : парламентські слухання. – К., 2004.
 48. Соціальне сирітство в Україні: експертна оцінка та аналіз існуючої в Україні системи утримання та виховання дітей, позбавлених батьківського піклування /Л. С. Волинець, Н. М. Комарова, О. Г. Антонова — Турченко та ін. — К.: Український ін-т соціальних досліджень, 1998,- 120 с.
 49. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників /За заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Мінчук, С. В. Толстоухової. — К., 2000. — 260 с.
 50. Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї: соціальний супровід: Навч. — метод. посіб. /Л. С. Волинець, А. Й. Капська, Н. М. Комарова, І. В. Пеша, Г. М. Бевз, Л. В. Волинська, О. О. Яременко — К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2000. — 127 с.
 51. Соціальні служби — родині: Розвиток нових підходів в Україні/ За ред. І. М. Григи, Т.В.Семигіної. — К: Дата Банк Україна, 2002 — 128 с.
 52. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р., 2947-III - № 20-21 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
 53. Сімейний кодекс України <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
 54. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. У 2 – х ч. ; Ч 2. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 352 с.

55. Толстоухова С.В. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: [Методичний посібник] / С.В. Толстоухова, О.О. Яременко, О.В. Вакуленко та ін. – К.:ДЦССМ, Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. – 88с.
56. Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу : збірник методичних матеріалів. Бевз Г.М., Капська А.Й., Комарова Н.М. та ін. Київ : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. 188 с.
57. Трубавіна І.М. Соціальний супровід неблагополучної сім'ї / І.М. Трубавіна. – К., 2003. – 86с.
58. Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю // І.М. Трубавіна. – К., 2003. – 132 с.
59. Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу : Зб. метод. матеріалів / Авт. кол. Г.М. Бевз, А.Й. Капська, Н.М. Комарова та ін. – К.: Держ. ін7т проблем сім'ї та молоді, 2003. – 188 с.
60. Цивільний кодекс України <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

ДОДАТКИ**Додаток А**Нормативна база

- Сімейний кодекс України
- Закон України "Про охорону дитинства"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 565 "Про затвердження Положення про прийомну сім'ю"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 року № 552 «Деякі питання виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною", оплати послуг із здійснення патронату над дитиною та виплати соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя, підтримки малих групових будинків»

Особи, які можуть бути прийомними батькам:

Прийомними батьками можуть бути окремі працездатні особи та особи, які перебувають у шлюбі, крім випадків, коли хоча б одна з них: - не пройшла курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

визнана в установленому порядку недієздатною або обмежено дієздатною;

позбавлена батьківських прав;

була усиновлювачем, опікуном, піклувальником, прийомним батьком, батьком-вихователем іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з її вини;

за станом здоров'я не може виконувати обов'язки щодо виховання дітей (особи з інвалідністю I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду, особи, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства);

перебуває на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;

зловживає спиртними напоями або наркотичними засобами;

страждає на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;

була засуджена за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України, або має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів.